ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5491—2 | 18 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 2 ՄԱՐՏ 1904 | ՇԱԲԱԹ | 13 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1321 | ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5491—2

درعلیه غازته‌سی ادارهٔ‌خانه‌سی ﴿ آره‌وك ﴾ ده‌علیه غازته‌سی

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Գալաթիա, Քամանցօ փողոց Թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ եւ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան 140 դրս
» » » վեցամսեայ 70 »
» » » եռամսեայ 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան 40 ֆր.
» » » վեցամսեայ 20 »
Դրամի փոխարէն փոստայի փոյ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փոյլը 100 դրուշի հաշուով:
Ցեղափաճ Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Տեղուվանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՋ ՈՒ ՁԱԽ

ՕՍՄ. ԿԱՏԱԿԵՐԴԱՍ ԽՈՒՄԲԸ

Այն պահուն որ Մնակեանի մահուան սուտ լուրը ընդհանուրին ուշադրութիւնը կը դարձնէ դէպի վաղեմի դերասանապետն ու իր առատաթիւ խումբը, ուրիշ վաղեմի դերասան մը՝ Զափրասճեան որ եթէ ո՛չ տաղանդի, գոնէ փառքի տենչակիցով նուազ բաղդաւոր եղած է, իր նորակազմ խումբով կը պատրաստուի ներկայացմանց շարք մը սկսիլ Բերայի մէջ։

Զափրասճեան Թատերախումբին կազմութիւնը երէկուան գործ մըն է դեռ. հազիւ տարեւան մը անցեալը ունի, բայց ծնունդ առած է այն տեսակ պարագաներու մէջ, եւ անոնց ալ ծրագրով մը՝ որ համակրանքի եւ քաջալերութեան հարկ մը պահանջելու իրաւունքը կը ըստանայ հասարակութեան հանդէպ։

Մնակեանի ներկայացմանց միօրինակութեան դէմ յայտնուող դժգոհանքի մը վրայ է որ մտածուեցաւ այդ նոր Թատերախումբին կազմութիւնը, եւ մասնակցողները՝ որոնց մէջ մէկէ աւելի տաղանդաւորներ կը գտնուին, նախապէս մտած էին թէ իրենց փորձը չատ սուղի պիտի նստէր, եւ թէ երկար տեսն պիտի ստիպուէին զրկանքներու տակ, չըսեմ անօթի մնալ, ինչ որ արդէն անսովոր բան մը չէ դերասանական կեանքին մէջ։

Թատերախումբ մը, որչափ ալ լաւ տարրերով կազմուած ըլլայ, որչափ ալ պատուական ծրագիր մը ունենայ, միշտ ժամանակի կը կարօտի իր աշխատութեան պտուղը քաղելու համար։ Ճանչցուիլ, համբաւիլ պէտք է ամէն բանէ առաջ։ Թատերախումբի մը յաջողութեան առաջին, ամենագլխաւոր, գրեթէ միակ պայմանը սա է, գոնէ մեր հասարակութեան մէջ։ Բիլ չեն եղած այն տեսակ Թատերախումբեր՝ որոնք երբեմի համբաւի մը չնորհիւ մեծ յաջողութիւն գտած են, հակառակ միջոցնակ ու ձանձրացուցիչ ուբեթեանա մը ունենալուն, հակառակ մեծ մասամբ գէշ եւ անընդունակ տարրերէ կազմուած ըլլալնուն։

Զափրասճեանի խումբը դեռ այդ համբաւը չունի, որովհետեւ նոր է, որովհետեւ տակաւին հազիւ տարի մը առաջ կազմուած է։ Սակայն ոսկան պատճառ մը պէտք չէ ըլլայ որ հասարակութիւնը ինքզինքը հեռու պահէ այդ Թատերախումբէն, զոր իրական պահանջ մը լեցնելու, Թատերական արուեստին եթէ ո՛չ նոր, գոնէ բուսական ժամանակէ ի վեր մոռցուած մէկ ճիւղը, կատարելութեան ճիւղը վերականգնելու համար կազմեցին։

Եւ ասիկա անանկ տան մը ուր քիչ մը ամէն մարդ ճանձրացած ըլլայ կ'երեւար երկար, միօրինակ, տաղակացուցիչ, գրեթէ միշտ միեւնոյն ակընկալութիւնն ու ելքը ունեցող տուներէ։ Նորակազմ խումբը խոստացաւ կուլա, առողջ ու սրբոյ խումբը խոստացաւ կուլա, առողջ ու սրբոյ տաղանդի ծիծաղ մը պարգեւել հասարակութեան, այն ծիծաղը որ պահ մը կեանքի, ապրուստի հոգերը կը մոռցնէ, մտալ մտածումները կը վանէ, հոգին կը հրճուեցնէ։ Եւ մինչեւ հիմա արուած յիսունի մօտ ներկայացումները ապացուցին որ դէն թէ խումբին ըրածը օդային խոսում մը չէր։ Թէ հասարակութիւնը խարելու համար յերիւրուած ուէքլամներ չէին հրատարակուած ծանուցումները։

Ու գեղեցիկը հոն է որ այդ մարդիկը, իրենց խօսքը կը բռնէին, իրենց յանձնառութիւնները հաւատարմօրէն կը կատարէին, տակաւին բոլոր այն զոհողութեանց եւ զրկանքներուն՝ որոնք նորակազմ Թատերախումբի մը համար անխուսափելի են արդէն։ Ու մտածել թէ այդ մարդոցմէն մեծագոյն մասը ընտանեաց երկուշաբթի հնաս ըլլար ու պզտոյտ մը ընէր «Մարիտա բանալիրի»՝ ապահովապէս մշակներուն ու հովիւներուն հասցէին չէր որ պիտի ուղղեր իր երանի՛...ները...։

Բայց եթէ ամէնուս համար չէ ընդհանուած երազ մը քանալով չարունակել, եթէ չենք կրնար կապիներու վրայ article de fond մը գրել կամ Պարտեանի ու Հաճեանի յաջորդ ըլլալ ու «Ճանչեսար Դէմք» սեպուիլ եւ կամ ինը հարիւր ակինոց աղջիկ մը գտնել, կրնանք սակայն «Մարիտա բանալիրին» երթալ ու երանի ըսել տալ մեզի...։

Երթանք, բայց ձեզի խորհուրդ կուտամ որ եթէ տանկ նպատակ մը ունենաք՝ ուղղակի ինձի դիմէք, ով օր-Բերացիներ ձեր. բան մը տեսնելու փափաքին մէջ երբ բերանիդ բացած կը կենաք, անդին կը կորսնցնէք կարեւորները եւ ես կրնամ արդեօք ձեզի յիշեցնել, որովհետեւ ամէն տարի, ձիւն ալ ըլլայ, տեղատարափ ալ իջնէ՝ սեւտի կերթամ հոն եւ վերջապէս իմ մասնագիտութիւնս է, ինչպէս որ տափակութիւնները առանձնաշնորհումներն են Բանագողին, եկեղեցական խնդիրները... Հորոյին մարդավարները Այվազեանին եւ տեղական-ընտանեկան կեանքէ վէպերն ալ Քասիմին։

* * *

Սկսինք. բայց սա ըսեմ որ ես չատ դանդաղ կը քալեմ, քալուածք մը, որով չնտակ ճամբան կը պատին «Ի՞րա-եւ-ա»ները կամ... «պոչ-կէզէն»ները, եւ որ ինձի մնացած է այն օրերէն, ուր դեռ չնտակ ճամբուն երկայնքն ու լայնքը կը չափէի, կալոշին հետ, դեռ «պամա» չափելու չկամ։

Սա ձորամէջը, ուրկէ կ'ացի՞նք, ինչ հիանալի է. առուակը խոխոջալով կ'երթայ, եւ երկու եզերքներուն՝ վրայ, փայտէ ասներուն կապած պատուհաններուն մէջէն ինչ հիանալի ծաղիկներ գլուխնին կը կախեն, բայց չատ մի նայիք, եղբէն չեմ խանուիր հա՛, դուք գիտէք. հեռուէն նայեցէք, ու մօտէն չորս բոլորնիդ նայեցէք, սա ինչ երանելի մարդիկ. հասեր են փափաքնուն. կը խմեն, կը խմեն, ձեռքերնին ու թեւերնին օդին մէջ տարամ չարժումներ կ'ընեն, խօսքերնուն կէսը կ'ըսեն, մնացածը կը կլեն, գօտինին ընդ քարշ ձգած են, ձեռքերնուն մէկը կապած են. ասանք ամենքն ալ «խապա-տայի»ութեան նշաններ են, եւ գոհ կը ձգեն սա մարդիկը. երանի՛ անոնց...։

Հոս մարդ մըն է որ չինծու ծաղիկներով ծանրաբեռնուած գլխարկով դեռատի աղջիկը տեր նստեր է առուեզերեայ սրճարանի մէջ ու կազէտ կը խմէ, հիշդ ինչպէս պիտի նստէր Մաքրիգիւղի մը հաճի Մխիթարն կապէնօն, կամ Թափգոբուցի մը, իր լան-բացայ «Տալ»ին աղջկանը հետ Սրլանթիը, որուն օր կը ցուցնէ. երանի՛ անոր...։

Ասդին բաղմութիւն մը կայ, երթանք նայինք. քանի մը հաճոյքի աղջիկներ են որ գինովցեր ու բերանուն եկածը դուրս կը թափեն, լպիրշ չարժուածներով, ուահագին խումբ մը ապուշներու կը խընդայ, կը նայի, կը պօռայ. երանի՛ անոնց...։

Սա վերէն եկողէն չվախնաք, երկու եռեւի տարերուն վրայ քալող տրլ մըն է, բայց մի դժբախտաք, մարդ է ան, միայն թէ տրլ ըլլալուն մէջ կը գտնէ իր գոհունակութիւնը, ուրախութիւնը. երանի՛ անոր...։

Զգուշացէք, սա եկող ձիաւորները հոգ չեն ըներ. իրենց գերագոյն երջանկութեանը հասած են, տարուան ամբողջ վասակնին այդ օրը գինեպաններու գրպանը պարպելէն ետքը, մնացածն ալ ձիապաններու կուտան ու գոհ են. երանի՛ անոնց...։

Հիմակ ալ գօտինիդ պնդեցէք, ոտքերնիդ քիչ մը ուժով կոխեցէք գետինը ու չորս բոլորնիդ ալ չատ մի նայիք, որովհետեւ սխալ քալի մը հետեւանքով կրնայ ըլլալ որ գլորիք վար ու ինքզինքիդ գտնէք ձեր մեկնակէտը. որովհետեւ զառիվերէ մը պիտի ելնենք, եւ տեսարանն ալ նոյնն է երկու կողմը պտտիկ մղուիկ տուներ, լեսի լեցուն աղջիկներով ու կիներով եւ օղիի սեղանի շուրջը հաւաքուած մարդիկներով. երանի՛ անոնց...։

Բայց եթէ ինձի մտիկ ընէք՝ դրամ տուէք սա հարսի ծպտումով երկու ջրհանկիրներուն, որոնք ծաղկի փունջեր կը ծախեն օղիի դրամ հաւաքելու համար. խելացի մարդիկ. երանի՛ անոնց...։

Բայց եթէ կ'ուզէք քաջալերել գործնական օգին, աղօրմեցէք սա աղքատներուն որոնք ճամբուն մէջտեղը նստեր են օտարներին կամ վերաւոր ձեռքերնին ցուցադրած ու կը մուրան. հիանալի գաղափար. երանի՛ անոնց...։

Ու հիմակ որ մեր այս ատժանելի վերելքը ըրինք — որպէս թէ Մոն-Պլանը եկած ըլլայինք — ըսէք ո՞ւր երթանք, ի՞նչ առնենք, ի՞նչ խմենք, ի՞նչ ուտենք. այնքան չատ անարժէք գրգռող բաներ կան։ Բալեցէք, ես ձեզ կ'առաջնորդեմ. սա տեղը սրճարանի մը ցանկապատին քով բազմութիւն մը կայ հաւաքուած։ Տուէի կնիկներու եւ չիք միւսիներու քովիկը հաճոյքի աղջիկներու խումբ մըն է թառած, մէկ մասը կը խմէ, կը ծխէ, իսկ միւսները կը պարեն. ինչ կայ զարմանալի, բայց անոնց ընկերացող երիտասարդներուն նայեցէք, հոգ չէ վատնած դրամին՝ չեն քաջալերիր ինքզինքին ատանկ ցուցադրելէ, հերիք է որ կը վայելեն, աչքերնին ամեն զգացումներ ու յոյզեր գաղափարներ կը ցոլացնեն եւ ամբողջ տարի մը առաջ լիլեանակովը պիտի ապրին ու պարծենան. երանի՛ անոնց...։

Սա խելօքիկ մարդուկը, ընտանիքի հայրը ի՞նչ բան ունի հոս, ազիինները մտահոգութիւն մը ունի գիտեմ. սա մարդն առանց փողերնիդի անպատուութեան երթալ, բայց տակաւ չեն մտածեր հետինները. կը կենան, կը նային, կը զարմանան, անցնող դիմակաւորներէն զգացած վախերնին կը յայտնեն, մինչ մարդը կը կրկնէ երկու վայրկեանը անգամ մը. «Է հայտէ ճանըմ» բայց մտիկ չեն ըներ, բերանին բացեր, աչքերնին բացեր, կ'մրոչնեն. երանի՛ անոնց...։

Բ՛ելեցէ՛ք, սա տեղը հեռաքրքրաշարժ բան մը կ'անցնի, նայինք ի՞նչ է, խուլ հարուածներու ձայներ կը լսուին, մօտենանք. գլխովերս «Մուհամպէդ» է սա, կզուրտուք մը, մի՛ վախնաք։ հիմակ կը հաշուուին, եւ իրա՛ւ ալ, երկու կռուող խումբերը կը դասուին, իրարու հակառակ ուղղութիւնով կ'երթան, ու անդին, կնկան, ինքզինքին կը գալեն. երանի՛ անոնց...։

Հոս, ասքի վրայ կենալու կարողութիւն չունեցող երկու հոգի իրարու պըլլըներ ու կեցեր են. գինովներ են, սրբերին փղձկած, կեցեր դիրքը կը համբուրեն. երանի՛ անոնց...։

Ադին, ուրիշ խումբ մըն է բանջարավաճառներու ու թոքալեվաճառներու, որոնք տիկի ձայնով կը ցանկին, կը ցանկուտան, ու կը մոռնան ամէն բան, իրենց իրենց վրայ կը դառնան, վեր կը նետուին, ծունկ կը չոքին, գետինը կը դափեն. երանի՛ անոնց...։

Ու երբ, ալ իրիկուն կ'ըլլայ, ու հեռաղհեռէ կը ցրուի ամբոխը, գինովները տարամ քալլերով դէպի վար կ'ուղղուին. առանց նայեցէ՛ք, ցորկուան «հավարտա»ներուն. անոնք չեն փնտռեր ծաղիկներուն կամ փանդիին սուղը, ու իրենց լամպերի կ'անցընեն սիտորին կանանչը կամ սոխը...։

Երանի՛ անոնց...։

Բերա ԲԱՄԻԼԻԱ

ՍԼՈՒՆԴ ԵՒ ՄԱՐՍՈՂՈՒԹԻՒՆ

Բոլոր սնունդները, որոնցմով կը սնանին մարդիկ, իրենց տարբերական բաղադրութեան տեսակէտով երկու կարգի կը բաժնուին։

Ա. Հանքային սնունդներ, որոնք կը բաղկանան ընդհանրապէս պարզ եւ ուղղակի մարսողական մասնիկներէ։

Բ. Ասան մասնիկներէ բաղկացած գործարանական սնունդներ, որոնք տարբերանական իսկական կերպարանափոխութիւնով՝ մասնաւոր յարմարութիւն ունին մարսողական դերը դիւրութեամբ կատարելու, եւ կը պարունակեն ճարպային մարմիններ, բնածուխ ու բնապիտ։

Ճարպային մարմիններ (ձէթ, ճարպ, կարագ եւն.), ինչպէս նաեւ բնածխային (շաքար, շաքար, կլիւքոզ), որոնց մասնիկը՝ եթէ բազմամսն դիզուած ալ ունի, իրենց կազմաւորութիւններուն մէջ այրում առաջ կուգայ թթուածին կազի միջոցաւ, որ օգտակար է մեր կազմուածքին։ Մեր սննդեան համար գործածած ատեններս՝ այրումի մը նացարդները չնչառութեան եւ բնածխային թթուի մէջտեղ կը կազմուին։ Այս սընունդները տիսամաձեն (ազդեցութեան արտադրէ) կ'անուանուին, որոնց մեծագոյն մասը լոքանքի փոխուելէն յետոյ լոքանային բազմաթթուութիւն առաջ բերելու յատկութիւնն ալ ունի։

Բնասպիտակերպները, որոնք բարակածային սնունդներ ու կարգէն կը համարուի, ամէն բանէ աւելի կը ծառայեն ամուր գործարաններու նորոգութեան եւ սընդնդեան։ Այս պատճառաւ, բարակային սնունդներ կը կոչուին։ Բնասպիտակերպերու ո եւ է մէկ մասը — որչափ որ պարունակէ համամատարար սնդեան մէջ—, կ'այրուի ու կը ջնջուի երիկամներ մզային մասերու միջոցաւ։

Բալանսնայն նրբէ՞ սեսի փոխուած. սնունդները, իրենց բաղմակողմանի օգտակարութեան զատ պատճառ կ'ըլլան մարսողութիւն առաջ բերելու, եւ կ'ապահովեն մարմնոյ ամուր, ուսկից առաջ կուգայ կեանքի ըսուածը։

Ուրեմն, կը հեսեւի թէ, ասանք փոփոխական սնունդներ են, այսինքն բուն բնասիպիտները (ընդարեր բոյսի, սինի, նեարդի նիւթի՝ որ մարմնոյն մէջ փոքր թելեր կը սահեցնէ, դնդերային հիւսուածքի, կաթի, հաւկթի բնասպիտներ), եւ վերջապէս սոնձային կամ կենդանի սաղկրին թանձրացած հիւթը, եւայլն։ Բոլոր այս հիւթերը, մեր կազմութեան միջոցաւ օգտակար ըլլալու համար, սամսքանին մէջ կ'ենթարկուին տարբերանական կերպարանափոխութեան, որ ջրածիրի միջոցաւ տեղի կ'ունենայ, լուծանելի բնամսքին մէջ։ Գործողութիւն մը՝ որ կը չինէ գերազանցապէս սնուցիչ տարր մը, եւ որուն կերպարանափոխութեան ու սնուցիչ ըլլալուն գլխաւոր պատճառը բացարձակապէս բնամսքն է։

Սամսքանին մէջ գտնուած տարրին հիւթերը զատող բնախօսական հեղուկ մը կը գոյանայ. ասկա է սամսքային հիւթ ըսուածը՝ որ սնունդին կարեւոր մասերը կը զատէ, մեր մարմնոյն օգտակարելու եւ զօրացնելու համար։

Մարսողական հիւթի արտադրութեան շուտ աւերումին պատճառ մըն են հիւանդութիւնները, ինչպէս՝ գէշ առողջապահութիւն մը կեանքի։ Քանի որ առանց մարսողութեան եւ սնունդի չկայ բնաւ կարելի անդամութիւն եւ հետեւաբար կեանքի ուրիշ պայման, նշանաւոր բժիշկներ փորձած են արուեստական մարսողութիւն մը հիւանդներուն համար, որոնք չեն կարող այլեւս մարսել, եւ իրենց սամսքանին ոյժերն ալ բնական պահանջումով՝ պէտք եղած սնունդը։

Արուեստական մարսողութեան յաջողութիւնը կատարելագործուած է բնամսքի մէջոցաւ, եւ առանց կենդանի ըստամոքսի՝ սննդական սնունդներու արտադրութիւնները անմրմռնելի եւ մուցածին խորհուրդներ չեն ալլեւս։

Բայց ինչպէս սնուցանել, առանց անկէ աշխատութիւն պահանջելու։ Գործարանը պէտք է մարսի՝ սնուցանելու համար։ պէտք պիտի ըլլար գործել, առանց սամսքանոր մարսողութեան, նաեւ արտադրել նորոգութեան նիւթերը՝ առանց սամսքանի աշխատութեան, ինչ որ կը դիւրացնէ արուեստականօրէն գործելու եղանակը ի նպաստ սամսքանի։

Բնամսքին յատկութիւնը հասկնալու համար չատ փորձեր եղած են։ Արուեստական մարսողութիւնը կը կայանայ սընդական նիւթերը բնամսքին հետ հաղորդակցութեան դրուելուն մէջ, մարդկային մարմնոյն չափաւորութեան համեմատ։ Ամպակէ ամանի մը մէջ մարսողութիւնը կը կատարէ դերը։ Փորձառութիւնը ընդհանրապէս ապացուցած է թէ, սամսքանին հիւթը ունին բոլոր սոնաւորները՝ միեւնոյն բնաբսական յատկութիւնը, որ կը պարտի սամսքանին։ Ուրեմն՝ կրնայ բնամսքի տրուիլ մարդու մը, որ գէշ մարսողութիւն ունի, որպէս զի կարենայ կատարելապէս ձեռք բերել մարսողութեան նոյն երեւոյթը, որուն հետ պիտի անցնէր սամսքային բնական հիւթի ազդեցութեան տակ։

Բնամսքի լուծումը մարսողական յատկութիւնը չի նուազեցներ, երբ անոր վրայ աւելցուի 20 % քանակութեամբ ալքոլ։

Ընդհակառակը, ալքոլի ներկայութիւնը կ'ապահովէ այդ յատկութիւններուն պահպանումը։ Բնամսքի ոգիին ալքոլային մասը նորէն 5% կ'աւելցուի, ինչ որ սամսքային հիւթին եւ անոր մէջ եղած սնունդներուն խառնուելով՝ բնամսքը իր բոլոր գործունէութիւնը կը սատարէ։ Նաեւ կը լուծէ ցեմենտեան 40 սատիճանին մէջ մէջ ներմուծուած ալքոլի քանակութիւնը բացարձակապէս գոնց առնուած է. վասն զի մարսողական գործարանի հիւանդութիւններուն նշանաւոր մասնագէտները սուգած են իրենց հաստատ փորձերով։

Այս օգտակար հաղորդակցութիւններէ՝ որոնք սնդառութեան խնդիրը կը պարզեն գիտութեան մէջ՝ օգտակար դեր մը կը կատարեն։

Սամսքային հիւթի բնամսքը հանելու լուսագոյն միջոցին վրայ տարբերանները չատ մը հետազօտութիւններ կատարուին եւ, վերջապէս յաջողցան զայն կատարելագործել։ Հետեւեալ տարածուեցաւ բնամսքի բնախօսութիւնը՝ առանձին գրուածով մը, ուսուցուելով լուսանկ եւ ճշգրիտ տեղեկութիւններ։ Նաեւ դեղերու չափը նշանակելու համար դիւրին ձեւ մը տրուեցաւ նոր դեղին՝ բնամսքին, անոր գործածութիւնը հիւանդներուն համեմատ։

Սամսոն Ց. ԹԻՆԵՐԻՃԵԱՆ

ՆՈՐՈՐԻՆԱԿ ԲԺԻՇԿ ՄԸ. — Ծաքթոր Պ... սոսկալի խաղամոլ է, երբոր հիւանդ մը ինամելու կը կոչուի, մեծ դժուարութեամբ կը հաւանի իր սիրական խաղը թողուլ եւ հիւանդին քով փութալու։ Վերջերս իր լաճասորդներէն մէկը ծանրապէս հիւանդանալով, չատաւ առնը կանչուեցաւ։ Ըստ սովորութեան, տաքթորը հիւանդին բազկերակը դնելով հանդերձ՝ ըսկաւ համրել՝ — Մէկ, երկու, երեք, չորս, հինգ, վեց, եօթը, ութը...։

Յետոյ, մի՛շտ իր խաղին վրայ մտածելով, նորէն շարունակեց. — 9–10..., եւ սկսաւ խաղի քարտէներուն անունները տալ։

Հիւանդը որ այդ միջոցին անկութեամբ բժշկին ուկնդիր կ'ըլլար՝ այն ասիճան խոլ քրքիչէ մը բռնուեցաւ որ, այդ սաստիկ ցնցումը իր առողջանալուն պատճառ եղաւ եւ օրը որ եաքը անկողնէն ելաւ։

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹՈՐԹՈՆԸ (23)

ԲԻԷՐ ՄԱԷԼ

ՍԻՐՈՅ ԱՆՏԱՌԸ

ԱՌԱՍԱՐԻՆ ՄԱՍ

ԱՆՁԿՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

Գ.

ՀԱՆՐԻ ԿԻԼԻՅՈՆ

— Ո՞ր գործատէրին վրայ կը խօսիս, հարցուց Իվօն հետաքրքրութեամբ։

— Բայց պարոն Հանրի Կիլյոնի վրայ, Մուէք զբօսանաւին տէրը։ Մի՞թէ չէ՞ք ճանչնար պարոն Կիլյոնը։

Օրիորդ տը Ֆէրնուարն չատ կարմրեցաւ եւ իր ձայնը թալլեցաւ, երբ սա պատասխանը տուաւ, ա՛յնքան կասկած արթնցնող.

— Կարծեմ թէ երկու անգամ անոր հանդիպեցայ ճամբուն վրայ։ Չեմ գիտեր թէ ի՞նչպիսի մարդ մըն է։

— Ահ, մեղք որ չես գիտեր, բացագանչեց տրբուհին։ Արժանիքի տէր մարդ մըն է եւ կ'արժէ որ մարդ դիտէ զայն։

Ու անմիջապէս, չարաճճի ժպիտով մը յարեց.

— Լէհ, ուրեմն, գրաւ կը դնեմ որ անիկա ձեզի նայած է, Իվօն. նաեւ ապահով եմ թէ ձեր մասին իր կարծիքը հարցուցեալ պարագային...

Իվօն փոփոխեց խնդալ, Մարի-Ժանի կասկածները փարատելու համար։

— Լաւ՝, խենթ դուն ալ։ Քու մանանանալդ պատճառ մը չէ որ ծաղրաշարժ վէպերը տերիւրես ուրիշներու վրայ։

Կարգը Մարի-Ժանի եկաւ բողոքելու.

— Ծիծաղաշարժ մի։ Ինչո՞ւ ծիծաղաշարժ ըլլայ, կը հարցնք ըսել։ Մի՞թէ մտածումը իսկոյն սեւեռեցաւ այն մարդուն վրայ, որուն նկատմամբ ոեւ է լեշատակ չպահելու որոշում տուած էր։

Մարի-Ժանի աչքէն չէր վրիպած այն ազդեցութիւնը զոր իր ընկերուհիին վրայ առաջ բերած էին ծովային երիտասարդ սպային նկատմամբ ըրած յայտարարութիւնները։ Միեւնոյն մտածման հնազանդելով, որ տիկին Ռէնկօն թելադրած էր Իվօնի գովեստը ընելու Հանրի Կիլյոնի առջեւ, Մարի-Ժանն աւելի յարատեւութիւն ու եռանդ ցոյց տուաւ, Պուա-տ'Ամաւրի ժառանգորդուհիին սիրտը տաքցնելու համար Մուէքի տիրոջ վրայ։

Ո եւ է տարի չփախցուց մանկամարդ աղջիկը, բայց Հանրի անշուշտ անտարբեր գտնուելով այն սիրային փոքր էնթրիկին հանդէպ՝ որուն առարկայ էր ինք, հաղուադէպ կերպով երեւան կու գար եւ այնքան հեռուէն որ Մարի-Ժանի բաղձացած մերձեցումը անկարելի կը դառնար։ Այս վերջինը մեծ ցաւով տեսաւ որ Մուէքի մեկնումին առենը հասած էր, առանց իրականութիւն դարձնելու իր սրտին բաղձացած բարեբաստիկ իրողութիւնը։

Այդ մեկնումը տեղի ունեցաւ յունուարի ցուրտ ու պայծառ առաւօտ մը։

Մուէքի նաւաղներուն կէսը նոր վարձուած էր այդ տարի։ Միւս կէսը կը բաղկանար ծերուկ նաւասարներէ, հաւատարիմ ընկերներ, կամ աւելի ճիշդը, անձնուէր բարեկամներ Հանրի Կիլյոնի։ Իր տասնըհինգ տարուան մէջ կատարած ճամբորդութեանց միջոցին ճանչցած էր զանոնք։ Ատոն ունեցած էր անոնց արժանիքը դնահատելու եւ պէտք եղածին պէս ճանչնալէ յետոյ ընտրել զանոնք։ Այնուհետեւ, իր ու այդ երկաթէ մարդոց միջեւ հաստատուած էր վստահութիւն ու անշահախնդիր սիրոյ սերտ կապ մը։

Արման Ռէնկօ, թէեւ վեց տարի աւելի փոքր Հանրի Կիլյոնէն, ոչ նուազ վստահութիւն կը վայելէր այս վերջինին ու նաեւ՝ վարեմի նաւաղներուն կողմէ, ինչպէս նաեւ համակրութիւն, թէեւ ա-ռանց իրականութիւն դարձնելու իր սրտին բաղձացած բարեբաստիկ իրողութիւնը։

Այդ մեկնումը տեղի ունեցաւ յունուարի ցուրտ ու պայծառ առաւօտ մը։

Մուէքի նաւաղներուն կէսը նոր վարձուած էր այդ տարի։ Միւս կէսը կը բաղկանար ծերուկ նաւասարներէ, հաւատարիմ ընկերներ, կամ աւելի ճիշդը, անձնուէր բարեկամներ Հանրի Կիլյոնի։ Իր տասնըհինգ տարուան մէջ կատարած ճամբորդութեանց միջոցին ճանչցած էր զանոնք։ Ատոն ունեցած էր անոնց արժանիքը դնահատելու եւ պէտք եղածին պէս ճանչնալէ յետոյ ընտրել զանոնք։ Այնուհետեւ, իր ու այդ երկաթէ մարդոց միջեւ հաստատուած էր վստահութիւն ու անշահախնդիր սիրոյ սերտ կապ մը։

Արման Ռէնկօ, թէեւ վեց տարի աւելի փոքր Հանրի Կիլյոնէն, ոչ նուազ վստահութիւն կը վայելէր այս վերջինին ու նաեւ՝ վարեմի նաւաղներուն կողմէ, ինչպէս նաեւ համակրութիւն, թէեւ ա-

էր, առանց իրականութիւն դարձնելու իր սրտին բաղձացած բարեբաստիկ իրողութիւնը։

Այդ մեկնումը տեղի ունեցաւ յունուարի ցուրտ ու պայծառ առաւօտ մը։

Մուէքի նաւաղներուն կէսը նոր վարձուած էր այդ տարի։ Միւս կէսը կը բաղկանար ծերուկ նաւասարներէ, հաւատարիմ ընկերներ, կամ աւելի ճիշդը, անձնուէր բարեկամներ Հանրի Կիլյոնի։ Իր տասնըհինգ տարուան մէջ կատարած ճամբորդութեանց միջոցին ճանչցած էր զանոնք։ Ատոն ունեցած էր անոնց արժանիքը դնահատելու եւ պէտք եղածին պէս ճանչնալէ յետոյ ընտրել զանոնք։ Այնուհետեւ, իր ու այդ երկաթէ մարդոց միջեւ հաստատուած էր վստահութիւն ու անշահախնդիր սիրոյ սերտ կապ մը։

Արման Ռէնկօ, թէեւ վեց տարի աւելի փոքր Հանրի Կիլյոնէն, ոչ նուազ վստահութիւն կը վայելէր այս վերջինին ու նաեւ՝ վարեմի նաւաղներուն կողմէ, ինչպէս նաեւ համակրութիւն, թէեւ ա-

նոր ծրագիրը յայտնի ըլլար, այն է Բարիզ պիտի քաշուէր, նուազ չանաբեր ու արդիական գործերով զբաղելու համար։

Ցանկալի Յ՝ առաւոտ, հիսիս-արեւմտեան հովով, զբօսանաւը Պոնիքի նաւահանգիստէն մեկնեցաւ, ժամը իններն։

Հովը նպաստաւոր ու ծովը հիանալի ըլլալով, Կիլյոն հրաման տուաւ առաջադասա պարզել չգնուելուն վրայ։ Նաւարկութիւնը Արման Ռէնկօ զարմանք կը զգար այդ քահանայքին վրայ, որ նոր չէր ընար, պատասխանեց Հանրի Կիլյոն.

— Կ'ուզեմ առաջասով նաւարկելու գոհունակութիւնը ունենալ, որչափ առանն որ կարենամ, որպէս զի ծովերքի սարսպաններուն ապացուցանեմ թէ կարող եմ կառավարելու իմ զբօսանաւս, ինչպէս իրենք՝ հագած կոչիկներն։ Շնչելշարժ մեքենային պիտի դիմենք այն ատեն միայն, երբ սակայնին չուռավ յառաջանայ։

(Շարունակելի)

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱԲՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

Քորեայի ու Ճաբոնի դաշնադրութիւնը. — Բորթ-Արթուրի դեմ կատարուած յարձակումը. — Նորագոյն լուրեր. — Տալնի եւ Վլատիվոստոք. — Նիքոլա կայսեր նամակը Բուրոքաֆինն զօրավարին ուղղուած. — Զանազան լուրեր։

Բարիզ, 27 փետր. — Ճաբոնի դեսպանը հեռաւեալ պաշտօնագիրը կը հաղորդէ. — «Բրօթոքոլ ստորագրուած Սէուլի մէջ 1904 փետրուար 23ին՝ Ճաբոնի եւ Քորէայի միջեւ.

«Պ. Հաեաշի, արտասովոր ալիազոր դեսպան Ճաբոնի Վեհ. կայսեր եւ զօրավար Եկ-Զի-Եանկ, առժամեայ արտաքին գործոց Նախարար Քորէայի Վեհ. կայսեր, այդ մասին պէտք եղած արտօնութիւնները ստացած ըլլալով որոշեցին սա յօդուածները. — Ա. Ճաբոնի ու Քորէայի միջեւ ուեւական ու հաստատուն բարեկամութիւն մը պահպանելու, եւ Մայրագոյն Արեւելքի մէջ խաղաղութիւնը ամրապէս հաստատելու համար, Բարէայի կայս. կառավարութիւնը բացարձակ վստահութիւն մը պիտի ունենայ Ճաբոնի կայս. կառավարութեան վրայ եւ այս վերջնոյն խորհուրդներուն պիտի անսայ՝ իր վարչութեան բարւոքմանը համար։ Բ. Ճաբոնի կայս. կառավարութիւնը, բարեկամական հաստատուն ոգիով մը, պիտի ապահովէ Քորէայի անդորրութիւնը։ Դ. Ճաբոնի կայս. կառավարութիւնը բացարձակապէս պիտի ի բոլորովին Քորէայի կայսրութեան անկախութիւնը եւ հողային ամբողջութիւնը։ Դ. Երբ վտանգի ենթարկուի Բարէայի անդորրութիւնը, հողային ամբողջութիւնը, կամ երրորդ տէրութեան մը կողմէ կատարուած յարձակումով եւ կամ ներքին չփոթութիւններով, Ճաբոնի կայս. կառավարութիւնը անմիջապէս ձեռք պիտի առնէ պարագաներուն պահանջած միջոցները, եւ այդ կարգի պարագայի մը մէջ Քորէայի կայս. կառավարութիւնը ամէն դիւրութիւն պիտի ընծայէ՝ Ճաբոնի կայս. կառավարութեանը ընելիքին համար։ Ճաբոնի կայս. կառավարութիւնը պիտի կրնայ, վերոգրեալ նպատակին իրագործմանը համար, գրաւել այն տեղերը որոնք ռազմագիտական տեսակէտով անհրաժեշտ նկատուին եւ պարագաները պահանջեն։ Ե. Երկու երկիրներուն կառավարութիւնները ապագային, առանց փոխադարձ հաւանութեան, որ եւ է կարգադրութիւն պիտի չընեն երրորդ տէրութեան մը հետ, այն տեսակ կարգադրութիւն մը որ հակառակ ըլլայ ներկայ բրօթոքոլին սկզբունքներուն։ Զ. Ներկայ բրօթոքոլին երկրորդական պարագաները պիտի սահմանուին, պարագաներուն համաձայն, Ճաբոնի ներկայացուցիչին եւ Քորէայի արտաքին գործոց Նախարարին միջեւ։»

Լոնտոն, 27 փետր. — Առտուան լրագիրները կը հրատարակեն Բեռլինէն փետրուար 26 թուականի հեռագիր մը որ Բիլլէրէկ զօրավարին պաշտօնական տեղեկագիրը կը պարունակէ՝ փետր. 25ի առտուն Բորթ-Արթուրի դեմ կատարուած յարձակումին վրայ։ Անաւասիկ այդ տեղեկագիրը.

«Ճաբոնի նաւաբեմինը, տասնվեց մարտանաւերէ բաղկացած, Տալնիի մօտեցաւ դէպի նաւահանգիստը, փետրուար 25ին կէս գիշերէն քիչ մը եաքը։ Նաւաբեմինը սկսաւ կրակ ընել նաւահանգիստ գտնուող ռուսական երեք յածաւորակներուն՝ Ասմոյs, Պաեան ու Նովիk եւ ծովեղերքի ամրոցներուն վրայ։ Ռմբակոծութիւնը կէս ժամ տեւեց եւ յետոյ ռուսական յածաւորակները նաւահանգիստ քաշուեցան։ Թշնամին ապա քանի մը վայրկեան ռմբակոծեց ծովեղերքի ամրոցներէն մէկ քանին. յետոյ հեռացաւ։ Ռուսական թնդանօթներու ուսմբերուն հասնելիք տեղերէն հեռու։ Այդ միջոցին Ճաբոնական չորս յածաւորակներ բաժնուեցան գլխաւոր նաւաբեմինէն եւ գացին Կոլաբինեայի նաւահանգիստը, ուր սկսան բուռն կրակ մը տեղացնել հոն գտնուող ռուսական Թորփիլանաւի մը եւ ծովեղերքի մարակոցներուն վրայ։ Ամրոցին հրամանատարը զինուորներ ղրկեց նոյն տեղը, սակայն զինուոր ցամաք չհանուեցաւ։ Հոս ռմբակոծութիւնը տեւեց քառասներկու վայրկեան, յետոյ Ճաբոնական յածաւորակները մեկնեցան։ Այդ օրուան մէջ Ռուսները ունեցան մէկ վիրաւոր՝ ծովեղերքի մարակոցներէն մէկին մէջ։ Վլատիվոստոքի զինուորական պետը կը ծանուցնէ թէ փետրուար 24ին առաւսուն կանուխ Թշնամի տասը նաւեր տեսնուեր են կղզիին հարաւային կողմը։ Իրիկունը այդ նաւերը անհետացան հորիզոնին վրայ։»

Բեպերսպուրկ. — Բորթ-Արթուրէն փետրուար 27 թուականով հեռագիր մը, որ փետրուար 25ի գիշերուան յարձակումին կը վերաբերի, կ'ըսէ թէ Ճաբոնական Թորփիլանաւերուն յարձակումը կատարեալ անյաջողութեան մատնուեր է եւ թէ Ճաբոններուն կորուստը մեծ է։ Ճաբոնական նաւի մը կաթան պատեր է։ Ցարձակումը կատարուած դիշերուան հետեւեալ առտուն Ճաբոնները վերսկսեր են յարձակումէ։ Տասը յածաւորակներ հորիզոնին վրայ երեւցան։ Ռուսական Ասմոյs, Պաեան ու Նովիk յածաւորակները յարձակեցան Ճաբոնական այն յածաւորակներուն վրայ որոնք նաւաբեմիէն անջատուած էին՝ իրարու յառաջապահ։ Այդ միջոցին Ճաբոնները սկսան հալածել ռուսական երկու Թորփիլանաւեր որոնք Բիժանի ծովածոցէն կուգային, բայց Թորփիլանաւածներէն մէկը յաղթեցաւ անցնիլ յածաւորակներուն դիծը եւ միւսներն ալ փախան։ Երկուքն ալ անվնաս վերադարձան։ Ատոր վրայ սկսաւ Թնդանօթաձգութիւնը. ցամաքի մարակոցները կ'ամրակցէին ռուսական նաւաբեմինին թնդանօթներուն։ Ռուսական երեք յածաւորակներ, որոնք վեց զրահաւորներու դէմ կը մաքառէին, եւ կանչուեցան եւ ժամ 11.25ին վերադարձան անվնաս։ Կէսօրին ռմբակոծութիւնը դադրեցաւ։ Ռուսական Թորփիլանաւերուն կողմէ կատարուած ապարդիւն հալածանքէ մը եաքը յածաւորակները կարճատեւ ռմբակոծութիւն մը կատարեցին մարակոցներուն դէմ։ Յարձակամարին ատեն տեսնուեցաւ որ Ճաբոնական զրահաւորները չատ գէշ կը գործէին եւ իրարու կը զարնուէին։ Ռուսական նաւերը այդ պարագայէն օգտուելով ռումբ մը ալ ձգեցին անոնց մէջտեղը։ Պլիէվոյ ամրացին ակ Ճաբոնական Թորփիլանաւ մը գտնուեցաւ խրած։ Բորթ-Արթուրի մէջ վատահութիւն եւ խանդավառութիւն կը տիրէ։

Բարիզ. — Ճաբոնական դեսպանը սա հեռագիրը կը հաղորդէ, որ կը պարունակէ. Քամիմուրա ծովակալին տեղեկագիրը փետրուար 26 թուականով։ — «Բորթ-Արթուրի մօտքը փակելու համար ղրկուած նաւերուն նաւաստիները բերելու պաշտօն ունեցող Թորփիլանաւերու խումբին տեղեկագիրը կ'ըսէ թէ Հոնոհուտարու եւ Պուտումարու յոգնեալները ընկղմեր են պայթելով, առաջինը նաւահանգիստին աջ եզերքին վրայի փարոսին տակը եւ երկրորդը՝ նաւահանգիստին դռները։ Թիեն-Զին մարու եւ Պուտումարու յոգնեալները պայթած ու ընկղմած են Լանտաուի մոտերեւեան կողմը։ Այդ չորս յոգնեալներուն նաւաստիները ազատուած եւ տարուած են Ճաբոնական Թորփիլանաւերուն կողմէ։ Ճաբոնական թէ՝ Թորփիլանաւերը եւ թէ Թորփիլանաւածները լաւ վիճակի մէջ են։ Փետրուար 24ի գիշերը նորէն յարձակում մը կատարած են Ճաբոնական Թորփիլանաւածները Բորթ-Արթուրի, Տալնիի ու Բիժանի դէմ՝ հետաղօտութեան համար։ Փետրուար 25ի առտուն Ճաբոնական նաւաբեմինը սկսաւ հեռուէն յարձակիլ ռուսական նաւաբեմինին ու մարոցնոյն վրայ։ Կէսօրէն քիչ եաքը ռուսական երեք նաւերը՝ Նովիk, Ասմոյs ու Պաեան նաւահանգիստին ներքին մասը մտան։ Ասկէ կ'երեւայ թէ Բորթ-Արթուրի մուտքը փակելու գործողութիւնը կատարելապէս չէ յաջողած։ Այդ պատճառով Ճաբոնական նաւաբեմինը քաշուեցաւ, քառորդ ժամուչափ ամրակոծելէ եաքը նաւահանգիստին ներսը, ուր անգին բոցեր կ'երեւային։ Այդ միջոցին Ճաբոնական յածաւորակներ Լիա-Թի-Զոնի մօտ ընկղմեցին ռուսական Թորփիլանաւած մը։ Ճաբոնական նաւաբեմինը օ'չ վնաս ունեցաւ եւ ոչ ալ մարդ կորուստ։ Մանրամասն տեղեկագիրը պիտի ղրկէ Թոկօ ծովակալը որ տակաւին կը գտնուի Ճաբոնական գործողութեանց խարիսխը։

Բեռերսպուրկ. — Դահաժառանգ մեծ դուքսը, որ նաւատորմին համար կատարուած հոգածութեան յանձնաժողովին նախագահն է, առաջին նիստը չգումարուած, հարիւր հազար բուպլի նուիրեց նոյն նպատակով։

— Նաւային սպայ մը դիտել տուաւ թէ Ճաբոններուն կողմէ Բորթ-Արթուրի վրայ կատարուած երրորդ յարձակումն ալ չյաջողեցաւ առաջուններուն պէս, թէեւ Ճաբոնի մարտանաւերը թիւով աւելի էին։

Բարիզ. — Հավասի հեռագիր մը սա մանրամասնութիւնները կը հաղորդէ փետրուար 26ի յարձակումին վրայ. — Այս առտու, կէս գիշերէն ժամ մը եաքը, Ճաբոնական քանի մը Թորփիլանաւեր յառաջացան՝ առագաստներով ծածկուած՝ չնկնցուելու համար։ Կրակը սկսան Ռեքվիզան եւ ծովեղերքի մարակոցները. որ մինչեւ որ առաւսուն տեւեց, առանց արդիւնքը հասկցուելու։ Յետոյ տեսնուեցաւ Ճաբոնական նաւաբեմինը որ փոխադրանաւեր կը պաշտպանէր, եւ որ կէսօրէն ժամ մը առաջ մտնեցաւ։ Թնդանօթաձգութիւն մը սկսաւ, որ ժամ մը տեւեց, առանց վնաս պատճառելու։ Բանի մը ռումբեր քաղաքին մէջ ինկան, բայց վնասակար հետեւանք մը չունեցան։ Կը սպասուի որ Ճաբոնները զինուոր ցամաք հանելու փորձ մը կատարեն։ Ռեքվիզանի նաւաստիներուն, երեք հարիւր բալպի բաշխուեցաւ՝ մասնաւոր հանգանակութենէ մը գոյացած։

Շանկայ. — Բազմաթիւ փոխադրանաւեր Նակազակի վերադարձան, ուր չատով զինուորներ կառնեն՝ Տալնիի մօտերը տանելու համար։ Փետրուար 16ն ի վեր քառասուն աւելի փոխադրանաւեր ճամբայ ելած են Նակազաքիէն։ Զինուորները չոգենաւ կը մտնեն Ֆուշիմայէն՝ Հիրոշիմայի մօտ։ Այս վերջին քաղաքն է որ պատերազմին ատեն Ճաբոնի բանակին ու նաւատորմին ընդհանուր բանակեցեալ պիտի ըլլայ, եւ ոչ թէ Թոքիօ։ Բազմաթիւ փոխադրանաւեր Ֆուշիմա կը գտնուին, ու ժամանած են նաեւ բազմաթիւ զինուորներ՝ չոգենաւ նստելու համար։

— Ռուսները հեռացան Տալնիէն. կ'ըսեն թէ քարափները ու նաւարանները եւայլն քանդած են, որպէս զի Ճաբոնները չկրնան գործածել զանոնք։

— Ռիւթերի հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Վլատիվոստոքի քաղաքային վարչութիւնը Խապարովսք փոխադրուած է։ Խարպինի քաղաքային վարչութիւնը հիմա Քինկ-Զէնկ-Զէ կը գտնուի՝ Խարպինի հիւդ տարեմտեան կողմը։

—Ալեքսիէվ ծովակալին փետրուար 24 թուական պաշտօնական մէկ տեղեկագիրը կը ծանուցանէ թէ Ճաբոնական սար մարտանաւեր Վլատիվոստոքի հարաւային կողմը տեսնուեր են՝ այսինքն Բոսիէթի մօտ։

Բեռերսպուրկ. — Ռուսիոյ կայսրը սա ինքնագիր նամակը ուղղեց Բուրոքաֆին զօրավարին.

«Ալեքսի Միխայելովիչ, 1898էն ի վեր պատերազմական նախարարութեան պաշտօնին կոչուած. ձեզի յատուկ եղած հաստատամտութեամբ մը, աշխատեցաք իմ հաւանութեանս այժմացած կարգ մը բարենորոգումներու կիրառմանը. բանակին վերակազմութեանը համար։ Ուզեմ մօտը հակիրճ եւ արագ փարեցաք պատրաստութեանը Ռուսիոյ զինուորական զօրութեան որ կ'երաշխաւորէ մեր երկրին խաղաղ յառաջդիմութիւնը։ Ձեր գործը տակաւին աւարտած չէ։ Կը հիշէ այն ժամը, ուր ճակատագիրը զիս կը ստիպէ հրաւիրել քաջարի բանակիս մէկ մասը՝ պաշտպանելու Ռուսիոյ պատիւը ու համբաւը, ինչպէս նաեւ մեր գերագոյն իրաւունքները Մայրագոյն Արեւելքի մէջ։ Ճանչնալով ձեր զինուորական անվիճելի փորձառութիւնը, ձեր ռազմագիտական ձեռնհասութիւնը, օգտակար համարեցի ձեզի յանձնել պատասխանատուութիւնը հրամանատարութեանը բանակիս որ Մանչուրիոյ մէջ կը գտնէ Ճաբոններուն դէմ։ Նաեւ ձեզմէ պահանջելու հրաժարիլ նախարարութեան պաշտօնէն։ Աստուած հաճի ձեզ օգնել յաղողութեամբ կատարելու ձեզի յանձնուած դիւցազնական գործը, զոր անձնուիրութեամբ կ'ընդունիք։ Բաժնուելով ձեզմէ. եւ փափաքիլ ըլլալով շնորհակալութիւններս յայտնելու այն ծառայութենց համար զորս վերջին վեց տարիներուն մատուցիք իմ սիրելի բանակիս, Ալեքսանդր Նէվսքիի պատանէնը կը ստանամ ձեզ եւ կը հրամայեմ որ գործածէք՝ անոր տակնուած կանոններու համաձայն։ Երբ ճակատայ ելնէք դէպի Մայրագոյն Արեւելք, կ'արտոնեմ ձեզ իմ քաջարի բանակիս հաղորդելու՝ կայսերական բարեւս եւ օրհնութիւնս։ Աստուած հակէ ձեր վրայ։ Մնամ միշտ ձեզի բարեացակամ ու երախտապարտ,

ՆԻԿՈԼԱՅ։»

— Մայրագոյն Արեւելքի մէջ ռուսական մարտանաւերուն ածուխ հոգայողը Պ. Կունցվուրկ հեռագրեց Բեռերսպուրկ թէ տեղեկութիւն առած է որ Ճաբոնի զինուորական զանազան նաւահանգիստներուն մէջ հիմա Ճաբոնական տասերկու մարտանաւեր նորոգուելու վրայ են։

Սայկոն. — Ֆրանսական Բասքայ յածաւորակը հոս ժամանեց՝ բերելով տասերկու սպաներ եւ 260 նաւազներ ռուսական Քորէյեց ու Վարեակ մարտանաւերէն որոնք Զէմուլբոյի առջեւ ընկղմեցան՝ Ճաբոններու կողմէ կատարուած յարձակումէ։ — Բասքայի մէջ կը գտնուին նաեւ կամաւոր նաւաստիներ Սունկարի չոգենաւին եւ Սէուլի ռուսական դեսպանատան պահակները։ Տասնըհինգի չափ վիրաւորներ ընդունուեցան Սայկոնի գաղթային հիւանդանոցը։ Մինչեւ որ պատերազմը ուարտի, ռուսական այդ նաւաստիները ու սպաները ցամաքի վրայ պիտի մնան։ Ածուխ բեռցած ռուսական նաւերու կը սպասուի Սայկոնի ռաքեւ։

Բեռերսպուրկ. — Բորթ-Արթուրի մէջ հրատարակուած Նովի Բրայէ ռուս լրագիրը խստիւ կը քննադատէ Ամերիկացիներուն ընթացքը, ըսելով. «— Մ. Նասհանգաց կառավարութիւնը իրաւ է որ պահանջեց՝ ճանչնալ Զինու չէզոքութիւնը, բայց միեւնոյն ատեն Ուսիկիթքնի մէջ դրամ հաւաքուեցաւ՝ Ճաբոնի օգնելու համար։ Նախկին Մեքիւր լրագիրը, ամերիկեան օրկան մը, կ'աշխատի Զինը գրգռելու Ռուսիոյ դէմ եւ համոզելու զայն որ Ճաբոնի հետ դաշնակցի, Ռուսները վանելու համար Մանչուրիայէն։ Բէգինի մէջ Ճաբոն Բորթ-Արթուրի յառակաձեւը կը բաշխէ ամէն կողմ ամրոցներուն վրայ Ճաբոնական դրօշներ։»

Լոնտոն. — Անգլիոյ ծովային նախարար Լորտ Սէլբորն, Ուսպոյնի մէջ խօսելով, հրաւիրեց իր ունկնդիրները կատարելապէս հանդարտ եւ զգուշաւոր ըլլալ ռուսեւ-Ճաբոնական պատերազմին ատեն։ Լորտը յարեց. — «Ամէն ոք կրնայ իր անհատական կարծիքը ունենալ, բայց ասիկա ամէնուն ծանուցանելու պէտք մը չկայ։ Անգլիացիները մոռցած չեն թէ Թրանսվալի պատերազմին ատեն օտար լրագիրներուն գրածները ո'րքան դառնութիւն պատճառեցին իրենց։ Այդ պարագան պէտք է դաս մը ըլլայ իրենց եւ հարկ է որ զգուշանան այն անիրաւութիւններէն ու սխալներէն որոնց իրենք ալ զոհ եղան վերջին պատերազմին ատեն։»

Գոքենհակ. — Նախարարապետ Պ. Տէօյէր, Տանիմարքայի Խորհրդարանին վերջին նիստին մէջ, բացատրեց թէ ինչ պատճառներով Տանիմարքայի կառավարութիւնը հարկ դատած էր կարեւոր միջոցներ ձեռք առնել՝ Տանիմարքայի կացութիւնը պաշտպանելու՝ իրրեւ չէզոք պետութիւն։ Այդ միջոցներուն համար 176,500 քսրոնի ծախք մը պիտի ըլլայ։ Խորհրդարանը քուէարկեց այդ վարկը։

Բարիզ. — Ֆրանսական մամուլին կողմէ կատարուած հանդանակութիւնը, ռուսական բանակին վիրաւորեալներուն համար, հասաւ 321,930 ֆր.ի։

— Բեռերսպուրկի ֆրանսական նախագահ դեսպանին կնոջ՝ Մանթեպելլօ կոմսուհիին նախագահութեամբ կազմուած Ֆրանսայի տիկիններու յանձնաժողովը «Թամպոլա» մը կազմակերպեց՝ ռուսական բանակին վիրաւորեալներուն էր նպաստ։ «Թամպոլայն երկու հարիւր հազար տոմսակներէ պիտի բաղկանայ իւրաքանչիւրը մէկ ֆր.ով։

Բեռերսպուրկ. — Ասմոյs մարտանաւին հրամանատարը ու սպաները Բորթ-Արթուրէն կը հեռագրեն փետրուար 26 թուականով թէ սխալ է օտար լրագիրներուն հրատարակած այն լուրը, որուն համաձայն Ասմոյs խորտակուած ըլլայ։

Նիւ-Յորք. — Չէ-Ֆուէն կը հեռագրէն փետրուարի 27 թուականով. — Ճաբոնները ցամաք ելան Չէ-Ֆուէն 30 մղոն հեռուն դէպի հիւսիս։ Կը յայտարարեն թէ չորեքշաբթի օրը Բորթ-Արթուրի նաւահանգիստէն դուրս ընկղմած նաւերէն փախած են։

Սեուլ. — Քորէայի կառավարութեան հրամանով Վի-Ճու, երկու, վաճառականութեան համար բացուեցաւ՝ անգլիական, ամերիկեան եւ ճաբոնական դեսպաններուն թախանձանքին վրայ։ Եանկ-Ան-Բոխրբեւ նաւահանգիստ պիտի ծառայէ։

Ֆիլատէլֆիա. — Կարմիր Խաչի այս տեղի ճիւղը հինգ հազար տոլարի հանգանակութիւն մը պիտի կատարէ՝ տասը հիւանդապատներ ղրկելու ճաբոնական բանակը, Կարմիր Խաչին կողմէ ընդհանուր կերպով ղրկուածներէն զատ։

Լոնտոն. — Բէլթիէն ի՛ը հեռագրեն Տէյլի էքսբրէսի թէ Մանչուրիոյ մէջ այս միջոցիս կը չրջաբերին ռուսական կեղծ պանքնոտներ՝ ատոր միլիոն բուպլիի արժէքով։ Հեղինակները տակաւին գըտնուած չեն։

Քան (Ֆրանսա). — Այսօր, ռուսական բանակին վիրաւորներուն ի նպաստ թատերական ներկայացում մը կը տրուի՝ Մէգելէնպուրկի մեծ դքսուհիին, Բազերթէի կոմսուհիին, Բոնսթանթէն Ռածիվիլ իշխանուհիին եւ անգլիական գաղթականութեան քանի մը տիկիններուն հովանաւորութեամբ, որոնց մէջ կան Լոնտոնի նախկին լորտ-քաղաքապետ՝ Լորտ Ուսթերլոսի կինը։

Թոքիօ. — Ճաբոնի մէջ կարեւորութիւն չեն տար Ռուսիոյ կողմէ վերջերս տէրութենց ուղղուած ծանուցագրին։ Դիտել կը տրուի թէ Բեռերսպուրկի ճաբոնական դեսպանը փետր. 6ին Լամտարվի կոմսին յանձնած է՝ երկու երկիրներուն միջեւ դիւանագիտական յարաբերութեանց խզուած լլլալուն բացարձակ յայտարարութիւնը, որ ցոյց կուտար նաեւ Ճաբոնի մտադրութիւնը. միանգամայն հարկ եղած միջոցներ ձեռք առնել՝ իր շահերը եւ իրաւունքները պաշտպանելու համար։ Ճաբոնները կ'ուզեն գիտնալ թէ Ռուսիա ի՛նչ կերպով կրցած է մեկնել այդ տեսակ յայտարարութիւն։

— Սթանտարդ Թրեյտիցը տեսակցութիւն մը ունեցաւ Ճաբոնի նախարարապետ Քացուրա կոմսին հետ որ յայտարարեց. — «Ճաբոն նոր երկիրներ ձեռք բերելու փաստաբանը չէ։ Մրցակցութիւնը նպատակ է անհետացնել մենաշնորհի մը Մայրագոյն Արեւելքի խաղաղութեան համար։ Նաեւ ապահովել խաղաղութիւնը տեւական հիման մը վրայ։ Վստահ եմ որ Ճաբոն պիտի կատարէ այդ գործը։»

— Թոքիոյի մէջ օտար լրագիրներու քառասուն թղթակիցներ կան, որոնց թող չի տրուիր բանակին հետեւելու։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 1 Մարտ. — Տէյլի Թելեկրաֆ կ'իմանայ թէ Ճաբոնական տասնըհինգ մարտանաւեր փետրուար 29ի առտուն բուռն կրակ մը ըրեր են Բորթ-Արթուրի բերդին վրայ։ Ռուսական Ասմոյs Նովիk եւ Պայան մարտանաւերը, ինչպէս նաեւ չորս Թորփիլանաւեր նաւահանգիստին դուրս ելեր են Ճաբոնցիներուն վրայ յարձակելու համար, բայց թշնամիին բուռն Թնդանօթաձգութեան վրայ, հարկադրուեր են ետ քաշուիլ։ Ասմոյs ընկղմելու վիճակին մէջ է, եւ Նովիk ծանրապէս վնասուած։ Ռեքվիզան ալ նորէն վնասուած, եւ ռուսական Թորփիլանաւ մը ընկղմած է։ Երկու ժամուան Թնդանօթաձգութենէ մը եաքը Ճաբոնական նաւաբեմինը ետ քաշուեր է կանոնաւոր կարգով։

— Բիժանի ծովածոցը ռուսական հրեանիներ ղրկուեցան։

ԲՈՐԻՋ. — Խարպինէն Մաքենի կը հեռագրեն փետրուար. 29 թուով թէ Քարէայի հիւսիսակողմը ընդհարում մը տեղի ունեցած է խաղաղ գունդի մը եւ Ճաբոնական հեծելագունդի մը միջեւ։ Ճաբոնցիները ցրուեցան։

ՎԼԱՏԻՎՈՍԹՈՔ. — Անհիմն է այն լուրը թէ Ճաբոնցիները ցամաք ելած են Բոսիէդի ծովախորը։

ԲԵՌԵՐՍԳՈՒՐԿ. — Նախկին պատերազմական նախարար Վանովսքի զօրավարը մեռաւ։

ԲԱՐԻԶ. — Նախարարապետ Պ. Քոմպ Երեսփոխանական Ժողովին երէկուան նիստին մէջ եղած հարցապնդումէն ետքը, տեսակցութեան մը մէջ յայտարարեց թէ Ֆրանսական նաւատորմը պատրաստ է ամէն պատահականութեան առջեւ։ Քոմպ յայտարարեց նաեւ թէ չպիտի հրաժարի ինքը։

ԲԵՌԵՐՍԳՈՒՐԿ. — Ծովակալ Ալեքսիէվ կը հեռագրէ թէ Ճաբոնցիները նորէն ռմբակոծեր են Բորթ-Արթուրը առանց ոեւէ արդիւնքի, եւ յետոյ մեկներ են։

ԹԻՊԼԷԹ

Թիպէթի խնդիրը Լոռեռու ժողովին մէջ — Հարցապնդումներ.— Արտաքին գործոց նախարարին յայտարարութիւնները։

Լոնտոն, 27 փետրուար. — Թիպէթ ղրկուած անգլիական արշաւախումբը, երկար վիճաբանութեան առարկայ ըլլալէ յետոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ, երէկ, Լորտերու Ժողովին հաւանութեան ենթարկուեցաւ։ Արտաքին գործոց Նախարար Լորտ Լանսդաուն պատասխանելով Լորտ Ռիպոնի ու Լորտ Ռոզբերիի հարցումներուն, յայտարարեց թէ Անգլիա կը փափագի որ Թիպէթ անկախ ըլլայ, բայց եթէ կայ ազգ մը որ պարտի գերակշռութիւն ունենալ Թիպէթի մէջ, Անգլիան է տարկ։ Ռուսիա յարաբերութեան մէջ ըլլայ կամ ոչ, Թիպէթի հետ, Անգլիա պարտէր խօսք հասկցնել Թիպէթեան կառավարութեան։ Ռուսիա գոհացուցիչ ապահովութիւններ տուած է Անգլիոյ, ի մասին Թիպէթի մէջ հետեւած իր քաղաքականութեան։ Անգլիա կ'ուզէ հաւատ ընծայել ատոր։ Բնաւ կարեւորութիւն չի տար մերթ ընդ մերթ հասնող զրոյցներուն, որոնց համաձայն, ռուս զօրքեր կը գտնուին Լհասայի մէջ, ինչ որ կացութիւնը կը դժուարացնէ Անգլիոյ եւ Թիպէթի միջեւ։ Ռուսիոյ արարքը չէ, այլ Թիպէթցիներուն գաղափարը թէ Ռուսիա ազկցութիւն պիտի ընծայէ անոնց։ Այդ գաղափարը զրկենք կ'ոգեւորէ Անգլիոյ դիմադրելու համար։ Լորտ Լանսդաուն յարեց թէ ռուսական դեսպանը քարկոց վեր հանած է այն մեծ առուելութիւնը որ Ռուսիոյ եւ Անգլիոյ միջեւ կատարուած համաձայնութիւն մը պիտի ունենայ բազմաթիւ կէտերու մասին, ուր երկու երկիրներու շահերը չրփման մէջ կը գտնուին իրարու հետ։ Բանախօսը լաւ ընդունելութիւն մը ըրաւ այս առաջարկին, յարելով թէ ատոր վրայ պիտի խօսի յարմար ատենին։ Լորտ Ռիբոն հարցուցած էր թէ լաւ չէր ըլլար կասեցնել անգլիական աշխատանքը այն պահուն երբ ռուս ազգը պատերազմի մէջ, կրնար ենթադրել որ Անգլիա օգուտ կը քաղէ իր դժուարին կացութենէն։

ԱՆԳԼԻԱ

Երեսփոխանական ընտրութիւն մը.— Միաձայնաբար միջադէպ մը Երեսփ. Ժողովին մէջ։

Լոնտոն, 27 փետր.— Մասնակի ընտրութիւն մը կատարուեցաւ Գիրմինկամի հարաւային շրջանակին մէջ, Պ. Բոսուէլ Ուիլեէմսի տեղ, մրցութենական երեսփոխան, բարեկամ Պ. Չէմպրլէնի, վերջերս մեռած Ուէսթմինսթր հիւանդանոցին մէջ, կաթուածի մը հետեւանքով։ Դերկոմս Մորբէթ, պահպանողական-միութենական, ընտրուեցաւ 3076 ձայնով։ Պահպանողականները, որոնք 3756 ձայն ունէին 1900ի, 500ի մօտ ձայն կորսնցուցած են հիմա։

— Ռուսական ծիծաղաշարժ միջադէպ մը պատահեցաւ, Երեսփ. Ժողովի առջի օրուան նիստին մէջ։ Անգլիոյ արտաքին գործոց բրօթոքոլը զը պատաչէ որ բարեփոխման առաջարկ մը քննարկելէ յետոյ, երբ երեսփոխան մը դիտողութիւն ընէ, պէտք է նստած ու գլուխը ծածկած ըլլայ։ Պ. Հէրպերթ Կլարսթոն, ընդդիմադիր կուսակցութեան պետերէն մէկը, ուզելով բողոքել վերջին բարեփոխման առաջարկին դէմ, ի զուր իր մօտ փնտռեց գլխարկը։ Հանդերձատան մէջ ձգած էր զայն։ Իր քով գտնուող երեսփոխան մը գլխարկը փոխուաւ, զոր Պ. Կլասթոնը գլուխը անցուց իսկոյն։ Բայց գլխարկը մեծ գալով աչքերը ու քիթին կ'ուր գոցեց, այնպէս որ ներկաներու ծիծաղներուն մէջ պարտաւորուեցաւ իր հարցապնդումը ընել։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Հալնրին իշխանին զաւկին մահը.— Արկածի մը հետեւանքը։

Պերլին, 27 փետր. — Բրունսուիկայի իշխանին երրորդ զաւակը, չորս տարեկան, երէկ, Քիլի մէջ մեռաւ արկածի մը հետեւանքով։ Քանի մը օր առաջ, փոքր իշխանազանը, որ հօր անունը կը կրէր, եղբայրներուն հետ կը խաղար, երբ գէշ կերպով ինկաւ գետին։ Արեան ուղեղային համախտանիշ մը առաջ գալով խեղճ փոքրիկը մեռաւ։ Իշխանը ասրիւ երկու տղայ ունի, մէկը տասնըհինգ, միւսը եօթնուկէս տարու։

ՀՐԴԵՀ

Ռոչեսթրրի հրդեհը. — Օգնութիւնները. — Նիւթական վնաս։

Ուաշինկթըն, 27 փետր.— Երէկ, Ռոչէսթրի (Նիւ-Յորք) մէջ ծագած հրդեհը Պալթիմորիին չափ չծաւալեցաւ, հովը չոլլալուն պատճառաւ։ Սիրակուսի ու Պիֆֆալոյի ջրհնկիրներուն օգնութեան շնորհիւ կարելի եղաւ հրդեհը մարել։ Դորի կեդրան եղող թաղին մէջ երեք տարածութեամբ սեղ այրեցաւ։ 2-3000 հոգի անգործ կը մնան։ Հրդեհը սկսաւ նորաձեւութեանց վաճառատունէ մը։ Ուրիշ կարեւոր վաճառատուներ ալ այրեցան։ Նիւթական վնասը 25 միլիոն ֆրանք կը հաշուուի։ Մարդու կորուստ չկայ։ Վերելակի համար գործածուած եւ կարական Մորքորի մէկ թելին ուրուած ըլլալէն առաջ եկաւ հրդեհը եւ մեծ արագութեամբ տարածուեցաւ։

ՏՈՔԹ. Ս. ԹԷՐԶԵԱՆ

Շատ տարիներ յաջողութեամբ բժշկութիւն ըրած եւ մեծ փորձառութիւն ստացած ըլլալով այս անդամ Իզմիր հաստատուած է։ Կը բնակի Հայոց Թաղին մէջ, մեծ փողոց, թիւ 43 տունը։ Ինամքով կը դարմանէ ամէն տեսակ հիւանդութիւններ եւ կը կատարէ վիրաբուժական ու մանկաբարձական գործողութիւններ։ Ամէնօր ձրիապէս կը դարմանէ աղքատները, ինչպէս նաեւ ուրբաթ կէսօրէն վերջ դիմող բոլոր հիւանդները։

Ներքին Լուրեր

ՍԵՐԳԻՈՅ ԴԵՍՊԱՆԸ. — Վեհ. Սուլթանը խնամալով որ Սերգիոյ դեսպան Պ. Սիմիչ տակաւին հիւանդ է, բարեհաճեցաւ արքունական Իպրահիմ պէյը ղրկել Սերգիոյ դեսպանատունը եւ Պ. Սիմիչի որպէսութիւնը հարցնել տալ։

ԿԱՑՍ. ՇՆՈՐՀ. — Երէկ Տարտանէլ ղրկուեցան ռեզերվ զինուորական նուագածուներու խումբին շնորհուած կայսրական պարգեւները Պայրամի առթիւ։

ՊՅԼՏՈՒԱՆՇԱՆՆԵՐ. — Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Դանեայի ռուսական հիւպատոս Պ. Սաֆոթիի, Պաղտատի ընդհանուր հիւպատոս Պ. Մաշքովի եւ Թեհրան պատկանաւոր հրամանատար Պ. Բեդրովի։ Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Մանասդրի ռուսական հիւպատոս Պ. Բալի եւ Քոյիհա պատկանաւոր հրամանատար Պ. Լաթթէվի։ Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Լարինէի ռուսական դեւ-հիւպատոս Պ. Սաւքովքիի, Սամսունի դեւ-հիւպատոս Պ. Սթաեէվի եւ Էրզրումի ռուսական ընդհանուր հիւպատոսարանին թարգման Պ. Ավերիանովի։ Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Պրուսայի ռուսական դեւ-հիւպատոսարանին թարգման Էլմասեան Լ.ի։ Երկրորդ կարգի Շէֆգաթ՝ ռուս դեսպանատան առաջին քարտուղարի փոխանորդին կնոջ՝ տիկին Զերպացքիի եւ Սկիւտարի ու Պաղտատի ռուսական հիւպատոսներու կիներուն։ Նաեւ զանազան պատանդներ ռուսական հիւպատոսներու եւ հիւպատոսական պաշտօնեաներու։

ՄԼԻՍԻՆԻ ՄԵՂ ՄԵԾ ՀՐԴԵՀ

եաս։ Իպրահիմ փաշա ինք կը վարէր կառքը։ Վկայ մը կ'ըսէ թէ արկածէն քանի մը վայրկեան առաջ ինքնաշարժ կառքը ժամը 30 մղոն արագութեամբ կ'երթար։ Այդ միջոցին ճամբան դրեթէ ամայի էր։ Կիզէն մէկ քանի հարիւր մէթր հեռուն Իպրահիմ փաշա սկսաւ փողը հնչեցնել, վասն զի Արաբ մը տեսած էր խճուղիին վրայ՝ սայլակով մը։ Վայրկեան մը ետքը լսուեցաւ ճիչեր լսուեցան. լեռոյ երկաթեղէններու խորտակման ահարկու ձայն մը։ Երբ արկածը պատահեցաւ, ամէն կողմէ կառքեր փութացին։ Տօքթ. Միլլան որ նոյն տեղէն կ'անցնէր, իսկոյն վիրաւորեալներուն օգնութեան հասաւ։ Իպրահիմ փաշա, երկու տիկինները եւ մեքենավարը կառքին տակ մնացած էին, որ չրջած ու մասամբ խորտակուած էր։ Տիկին Շրակէր, Տիկին Վորնովի տակը մնացած ըլլալով, կառքը բոլորովին վրան ինկած էր։ Տիկին Շրակէր թէեւ արագաքին վէրք մը չունէր, բայց մարած էր եւ հագիս կը շնչէր։ Տիկին Շրակէրի գանկը ճեղքուած էր։ Իպրահիմ փաշայի երեսին վրայ խորունկ վէրքեր կային՝ կտրած ապակիին կտորներէն։ ականջն ալ պատռած էր։ Մեքենավար Իսեաս ալ նոյն վիճակին ենթարկուած եւ մէկ թեւն ալ կտրած էր։ Ճամբուն վրայ տեսնուած Արաբը ուսէն վիրաւորուած էր թեթեւապէս։

ԼՈՆՏՈՆԻ բժիշկներէն մէկը, նորածին մանուկներու մահուան պատճառներուն համար վիճակագրութիւն մը պատրաստելու ձեռնարկած ըլլալով, Կ. Պոլսոյ անգլիական դեսպանատան միջոցաւ այդ մասին տեղեկութիւն ուզած էր բժշկական վարժարանէն։ Մանկաբարձ Պէսիմ Էօմէր փաշա, որուն յանձնուած էր այդ հարցումը, ընդարձակ ծրագիր մը պատրաստեց իբրեւ պատասխան, տեղեկութիւններ հաղորդելով թէ ինչպէս դայեակներ կը հասնին եւ ինչպէս կը պաշտօնավարեն։ Միանգամայն թէ օսմ. երկիրներու մէջ նորածին մանուկներու մահուան թիւը հարիւրին երկուք է։

ԱՓՐԻԿԵԱՆ ՏՐԻՊՈԼՍՈՅ ՈՂՈՂՈՒՄՆԵՐԸ. — Ափրիկեան Տրիպոլսոյ մէջ պատահած ողողումներու մասին հետեւեալ մանրամասնութիւնները առնուած են. — Երկու օր ու գիշեր անընդհատ հեղեղումն անձրեւներ տեղացած էին։ Մովին վրայ սաստիկ փոթորիկ կար. քանի մը առագաստանաւեր ծովեզերք ինկած էին։ Երրորդ օրը հանդարտութիւն մը տիրած կ'երեւար, երբ յանկարծ ի մացուեցաւ որ հեղեղները ողողած են չրջակայ գիւղերը, գալով Թարհունա լեռներէն, որոնք 36 ժամ հեռուն են Տրիպոլսէն։ Գիւղ մը ժամն, իրիկունը, հեղեղները հասան քաղաքին մօտերը, քաղաքը չրջապատող ընդարձակ ավազները ողողելէ եւ ճամբուն վրայ գտնուած ամէն բան քանդելէ ետքը։ Զուրերը արուարձաններու գոգաթէն ալ վեր բարձրանալով, ամբողջ գիւղեր քշած տարած էին։ Զինուորները, Բէնէկ փաշայի հրամանատարութեամբ տակ, մինչեւ առտու աշխատեցան թումբեր շինելու եւ ջուրերը ծովը հասցնելու համար. առանց ասոր քաղաքն ալ պիտի ողողուէր։ Տրիպոլսոյ մօտը գտնուած քանի մը բազմամարդ արուարձաններ բոլորովին աւերակ դարձան։ Տունները վայրկենաբար կը փլէին հեղեղներու խուժելէն։ Մարդու զոհերու թիւը թէեւ յայտնի չէ դեռ, սակայն չատ ըլլալ կ'ենթադրուի։ Ջուրերը կը խլէին արմաւենիներ ու ձիթենիներ օրոնց վրայ բազմաթիւ մարդեր ելած էին՝ ազատելու համար։ Ողողումները դադրելէ ետքը միայն կարելի պիտի ըլլայ ճշդել ընդհանուր վնասին քանակութիւնը։ Այս սարսուռ բերքն ալ անշուշտ փճացած է։ Ժողովրդեան օգնելու համար հանգանակութեան պիտի ձեռնարկուի։

ՊԱՍՐԱՑԻ մէջ փետրուար 13ին քոլէրայէ երկու դէպքեր եւ առաջուան բրունուածներէն երկու մահեր պատահեր են, նաեւ քոլէրայէ մեռած երկու մարդոց դիակները գտնուած են։ Փետրուար 14ին՝ մէկ դէպք ու չորս մահ, 15ին՝ երկու մահ եւ 16ին՝ երկու դէպք ու հինգ մահ։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ.— Փետրուար 8էն 16 Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ պատահած մահերու թիւն է 254, որոնց 1ը՝ կեղծամչկէ, 3ը՝ կարմրախտէ, 1ը՝ հարսանիթէ, 5ը՝ ծաղկախտէ, 5ը՝ թիֆոյէ, 27ը՝ չնչղջական գործարաններու հիւանդութիւններէ եւ միւսները զանազան ախտերէ։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.— Շապին Գարահիսարէն առնուած տեղեկութեանց նայելով, փետրուար 2ին պատահած երկրաշարժը որ տասերեք ժամ տեւեր է՝ քառորդ ժամ մը անգամ մը կրկնուելով, վնասներ պատճառեր է Գանանուր, Օվաճըք, Լբճէ ու Դուրաղլ գիւղերուն մէջ։ Գանանուրի յունական եկեղեցին փլեր է։ Առաջին ցնցումին կրցեր են դուրս ելլել եկեղեցին գտնուող քահանան եւ քանի մը հոգի։ Գիւղին միւս եկեղեցին ալ ճեղքուեր է։ Օվաճըքի եկեղեցին ալ փլելով, կին մը փլտակներու տակ մնացեր, սակայն ողջ ազատուեր է։ Լբճէի եկեղեցին փլելու վտանգ կը սպառնայ։ Երկրաշարժին տանն լերան մը վրայն ժայռ մը գլորելով գրասներու կարաւան մը տակը մնացեր է։ Զիպանը միայն ազատուեր է։

ԿԱՑՈՒԱԿ.— Իզմիրի չրջակայքը՝ Ուրլայի մօտ տան մը վրայ կայծակ իջնելով պատը ծակեր եւ տան տիրոջ սենեակը մտնելով միւս պատն ալ ծակեր եւ դուրս ելեր է։ Պատէն ինկած քարէ մը տան տէրը վիրաւորուեր է։ Սէպտէմբերի ու Իզմիրի մէջտեղն ալ կայծակ իջնելով հեռագրական գերանները կործաներ է, բայց մասնաւոր պաշտօնեաներ զրկուելով շուտով նորոգուեր են։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ Դարամա Ամէնի կողմը, երէկ գիշեր, Մէմտուհ անուն մարդ մը գինով վիճակի մէջ իր տունը գնաց. հոն մօրը հետ կռուի բռնուելով, խեղճ կինը ռէվոլվէրով սպաննեց. նաեւ իր քոյրը ծանրապէս վիրաւորեց։ Ոճիրանութիւնը իմանալով քննութեան ձեռնարկեց եւ ոճրագործը ձերբակալեց։ Մէմտուհ խստասիրտ ամուսնոջ մը հետ ամուսնացաւ իր դարձած ոճիրը։

ԲԵՐԱՑԻ ՍԻՌՐԸ

Պ. Մայերօֆի խումբը իր վերջին soirée diplomatiqueը կուտայ այս գիշեր, արտասովոր պատրաստութիւններով։ Վաղը գիշեր, հինգշաբթի, նոյն խումբը հրաւիրուած է ներկայացում մը տալու Գարդիւղի Ամերիկեան թատրոնին մէջ։

Շաբաթ եւ կիրակի գիշեր հրաժեշտի ներկայացում եւ կիրակի ցորեկ վերջին matinée Բերայի մէջ։

Մօտ օրէն մայրաքաղաքս կը սպասուի Նէլսոնը լը Տոլլէի իտալեամերիկեան քանտամիմայի զրօսալի խումբը։

ՀԱՆՐ. ՊՈՐՏԲԻ ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

1903ի 4% մասնաւոր երաշխաւորութիւններով երաշխաւորուած փոխառութիւն

60,000,000 Ֆրանկ կամ 48,960,000 մարք

Զրդ վիճակահանութիւն, 1 մարս 1904, հաստատուած 1904 փետր. 15ին

151 քուրիւր 500 ֆրանոց կամ 400 մարքանոց

496	721	2034	4559	4567	4618
4682	4780	4911	4924	4977	4980
4994	5533	5617	5842	5864	5977
6151	7777	7848	7910	7954	8037
8548	8616	8641	8718	8854	8864
8953	9115	9124	9215	9269	9345
9350	9437	9660	9808	10058	10286
10400	10495	10525	10538	10565	10578
10600	10848	10897	11060	11332	11634
11664	11952	12240	12625	13706	15642
16937	16940	19432	20102	20397	20663
21027	21112	21253	21294	21377	21382
21386	21703	21741	[illegible]	21914	22097
22102	22408	22563	22619	22625	22685
22690	22926	22952	22984	23074	23454
23668	23822	26185	26479	26482	28476
30068	30126	30219	30236	30244	30298
30430	31788	32041	33510	33511	33547
33551	33592	33639	33800	33813	33836
35598	36129	36676	38676	38363	42255
42528	42786	43789	46324	46329	46421
46462	48056	48227	48244	48464	48484
48770	48786	49944	49989	50337	50400
50650	50830	51241	53178	53207	53286
53291	54285	56371	56382	58323	58638
		59831			

31 Քուրիւր 2500 ֆր. նոց կամ 2040 մարքանոց

75956— 75960	77016— 77020
77461— 77465	85701— 85705
86796— 86800	87646— 87650
90516— 90520	91661— 91665
92999— 93000	94791— 94795
94976— 94980	96141— 96145
96416— 96420	100841—100845
104056—104060	104151—104155
107501—107505	107891—107895
108456—108460	111016—111020
111786—111790	111836—111840
112506—112510	113201—113205
114631—114635	115976—115980
116461—116465	117791—117795
119036—119040	119421—119425
	119616—119620

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎԻ ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՆԻՍՏԸ

Խառն ժողովը, այսօր միջօրէին մօտ գումարուեցաւ Ղալաթիոյ Խորդրատանը, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին, եւ զբաղեցաւ մասնաւորապէս Երուսաղէմի գործերով։ Ժողովը վերջնականապէս ասմանեց պատասխանատուութեան կէտերը եւ պատրիարքաց ընտրութիւնը թողուց յառաջիկայ նիստին, ժողովը զբաղեցաւ նաեւ ուրիշ յարաբերական խնդիրներով։

ՄԱՅՐ ԱԳՈՌԻ ԼՈՒՐԵՐ

Ս. Էջմիածնէն հասած նորագոյն լուրերու նայելով՝ Ս. Հայրապետին առողջական վիճակը կատարելապէս լաւ է։

— Ս. Էջմիածնի ուխտման տաճարին մէջ Պատարագ մատուցուեր եւ մաղթանք կատարուեր է պատերազմի առթիւ Ռուսաց բանակին յաջողութեան համար։ Ս. Հայրապետը չրջաբերականներ ուղղեր է Վիճակները եւ թեմերը, որպէս զի ռուսահայ բոլոր եկեղեցիներուն մէջ մաղթանքներ կատարուին եւ հոգում տեղի ունենայ նոյն նպատակաւ։ Ս. Կաթողիկոսը իր եւ իր հօտին զգացումները հեռագրաւ հաղորդեր է Զարին։

— Մայր Աթոռոյ ուսումնական մնայուն յանձնաժողովի երկու անդամներ, Տ. Կարապետ եւ Տ. Ցուսիկ վրդ.ները որոնք ստանձնած էին նոյն Աթոռոյ կրօն. թերթին խմբագրութեան գործը, պաշտօնով վիճակները զրկուած ըլլալով, 1903 տարւոյ վերջին երեք համարներ թերթերը չեն հրատարակուեր։ Ս. Հայրապետը հրամայեր է որ ներկայ տարին սկսեալ շարունակուի հրատարակութիւնը. եւ նկատելով որ նոյն կրօնաթերթին ընթերցողները եկեղեցականներ են, անցեալ տարուն չհրատարակուած երեք թերթերուն փոխարէն զրկուին անոնց՝ Գրիգոր եպիսկ. Աղափիրեանցի Գերմաներէնէն թարգմանած «Կրօնական եւ բարոյական խորհրդածութիւններ» անուն 10 հատոր գիրքը։

— Ս. Հայրապետը՝ արքեպիսկոպոսութիւն չնորհած է Ամերիկայի Հայոց առաջնորդ Տ. Յովսէփ եպիսկոպոս Սարաճանի։

— Ատրպատականի նախկին առաջնորդ Տ. Եղիշէ Վ. Մելքոնեան հրաժարած ըլլալով, ընդունուեր է հրաժարականը։ Ս. Կաթողիկոսը գրեր է Դարբէնի Պարսից գահաժառանգին, որ Մաքսուտեան Վ.ը առ այժմ նշանակուած է առաջնորդական փոխանորդ, մինչեւ առաջնորդական ընտրութիւնը։ Պարսկաստանի առաջնորդները մինչեւ հիմայ Ս. Կաթողիկոսի կողմէ նշանակուելով կը զրկուէին։ Սակայն Ս. Հայրապետը նկատելով որ Պալատէնիայի արամադրութեան համեմատ՝ եթէ Ռուսաստանի մէջ գտնուող առաջնորդները կը նշանակուին ուղղակի Կաթողիկոսին կողմէ, պատճառ մը չկայ նոյն եղանակը գործադրելու նաեւ Պարսկահայոց համար։ 1901 մայիսին իր ուղղած մէկ կոնդակով, Ատրպատականի Թեմին ժողովրդեան իրաւունք տուաւ որ ինք ընտրէ իր առաջնորդը եւ չուզած ատենն ալ հրաժարեցնէ։ Եղիշէ Վ.ի հրաժարականին վրայ պէտք կ'ըլլայ նոր առաջնորդական ընտրութիւն կատարելու։

—Մանչէսթրբանակ Պ. Մաւլեղ Բէշիչեան, որուն ամուսնութիւնը լուծուած էր ասկէ առաջ Հայրապետական վճռով, այս անգամ արտօնուեր է Ս. Կաթողիկոսին կողմէ վերստին ամուսնանալու։

Ն. Ս. Օծութիւնը ամուսնալուծման հետեւեալ հրամանները տուած է։ Պոլսեցի Պոյտառ Դ. Քիւրիւքեանի որուն ամուսինը մտային խանգարման ենթարկուած է։ Արտամեցի (Վան) Յարութիւն Թոմասեանի՝ որուն կինը անբարոյական ընթացքի մէջ գտնուած ըլլալուն արդիւնք է վերստին ամուսնանալու իրաւունքէն։ Քիչնէվ գտնուող Կարապետ Պետրոսեանի՝ որոյ ամուսնանալուն Պետրոսեան. իսկ այրը մէկ տարուան ապաշխարութենէ ետքը պիտի կրնայ երկրորդ անգամ ամուսնանալ։

Կրօնական ժողովը գումարեցաւ երէկ Պատրիարքարանի մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին եւ ատենապետութեամբ Տ. Գրիգորիս արքեպիսկ.ի։ Ներկայ էին Տ. Վահրամ եւ Տ. Գարբիէլ Սրբազանները ու Սանտալեան եւ Շահպազան ատ. քահանաները։ 1. Կիպրոսի առաջնորդ Տ. Պետրոս Վ. Սարգսեան լսելով որ Տէրունական Տ. Մաղաքիա եպ. հրաժարած է Պաղատիի Պատր. փոխանորդութենէ, պատրաստակամութիւն յայտնած էր նոյն պաշտօնը ինք ստանձնելու։ Ժողովը արժան դատեց այդ խնդրանքը խառն ժողովի նկատումն ենթարկել։ 2. Աղեքսանդրիայէն Տ. Դէորգ քհնյ. Հիւրմիւզեան մեղադիր մը զրկած եւ ներում խնդրելով վերջին քահանայագործելու արտօնութիւն ուղղած էր։ Ժողովը բաւ համարելով լինել քահանային միամեայ պաշտօնէ դադարումը, որոշեց յանձնարարել փոխանորդարանին որ Եգիպտոսէ դուս ուրիշ յարմար տեղ մը զրկէ զայն, քահանայագործելու համար։ 3. Վանայ, Դաւառ. վարչութիւնը տեղեկագրած էր թէ Աղթամարէն հեռանալով Վան եկող երեք վարդապետները Վարագի եւ Կարմրաւորի վանուց մէջ դեռ տեղուած են իբրեւ հիւր առժամապէս, եւ այս մասին տնօրինութիւն մը կը խնդրէր։ Ժողովը որոշեց յանձնարարել Վանայ Առաջն. Տեղապահ Տ. Մահակ եպիսկ.ի, այդ վանքերուն մէջ պահել լինելու վարդապետները ժամանակի մը համար։ 4. Դասթէմունիի Թաղ. Խարհուրդը նամակ մը գրեր էր թիւն յայտնելով Տ. Գրիգորիս Վ. Պալագեանի Պատր. փոխանորդ անուանման մասին, խնդրած էր որ տեղւոյն Տ. Տրդատ քահնյ.ն հեռացուի Դասթէմունիէն իր անպատշաճ արարքներուն համար։ Ժողովը որոշեց Դասթէմունիի Պատր. փոխանորդէն բացատրութիւն պահանջել այս քահանայի մասին։ 5. Դասթէմունիի Պատր. փոխանորդը Ինէգոլուի եկեղեցական եւ կրթական գործոց մասին տեղեկագիր մը զրկած էր, որուն մէջ կը չեշտէր ալ ժամանակ եւ սեռով քահանայի մը պէտքը, ինչպէս նաեւ վարժարանի մը հաստատութիւնը։ Ժողովը արժան դատեց գոհունակութիւն յայտնել Տ. Գրիգորիս Վ.ի, եւ յանձնարարեց որ շարունակէ լարատեւել իր ազնուութեան մէջ եւ օրուց կարելորը անօրինել։ Ժողովը ասոնցմէ զատ զբաղեցաւ նաեւ իր օրակարգին մէջ գտնուած ուրիշ խնդիրներով։

ԱԶԴ. — Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ խնամակալութիւնը կը ծանուցնէ թէ Ամենապատիւ Սրբազան Պատրիարք հայրը հրաւիրուած է վաղը, հինգշաբթի (19 փետրուար) իր հոգեւոր եւ պերճախօս քարոզութեամբ հոգեւորապէս մխիթարելու բարեպաշտ ուխտաւորները։

Այս առթիւ մասնաւոր հրաւէր մը եղած է գաղտրաղուն դպրաց մասնակցելու Արեւագալի երգեցողութեանց։

Ղալաթիա 17 փետր. 1904

Մանօր. — Սկզբնաւորութիւն Արեւագալի ի ժամ 2½, Քարոզի՝ 4։

Ծանձնարարեցի իմ հիւանդներուս որ ինֆլիւէնցային հետեւանքը եղող սաստիկ հարբուխին եւ նմանօրինակ ուրիշ հիւանդութեանց համար գործածեն տաք կաթի խառնուած Քրոնաբրիի հանքային ջուր։ եւ լաւագոյն արդիւնքը ձեռք բերի։

ՅՈՒԹ. ԱԹԷՔՈՒԻի

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Ինչպէս արդէն ծանուցինք, յառաջիկայ կիրակի ցորեկ, Թէլիէ-Պաշլի Թատերական Թատրոնին մէջ չքեղ ներկայացում մը պիտի տրուի Օսմ. կատակերգակ զաւեշտախումբին կողմէ՝ առաջնորդութեամբ Մ. Զափասեանի։ Գ.ի եւ ի նպաստ խումբին երկու երգասաց դերասաններուն՝ Թօլեան-Իլմազեանի։ Այդ ցերեկոյթին առաջին մասը կը կազմէ ՄՈՒՐՈՒԱ ԸՆՏԱՆԻՔԸ, յազիլ առամ 3 արարուածով, Ա. անգամ ներկայանալի Կ. Պոլսոյ մէջ, հեղինակութիւն Ա. Տէլբի, թարգ. Ե. Թօլեանի։ Բ. մասն՝ ԱՄՈՒՍՆԱԼՈՒԹՄԱՆ ԱՆԱԿՆԿԱԼՆԵՐԸ, ծիծաղաշարժ զաւեշտ 3 արարուածով, նոյնպէս Ա. անգամ ներկայանալի։

Տարակոյս չունինք որ թատերասէր հասարակութիւնը՝ թէ հաճելի ժամանց մը ունենալու եւ թէ՝ քաջալերելու համար օսմ. զաւեշտախումբին երկու յաջող դերասանները, համակիր ընդունելութիւն մը պիտի ընէ իրեն եղած հրաւէրին։ Զափասը գիներ։

ԱԶԴ.— Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչական Խորհուրդը կը ծանուցանէ հանրութեան թէ՝ 1904 Մարտ 1էն սկսեալ հարիւրին երկու տոկոս պիտի վճարուի Օսմ. Փոխառեալ Միացեալ Պարտքի (Dette ottomane convertie Unifiée) առժամեայ պարտաթուղթերուն կցուած կտրօնին վրայ։ Այդ տոկոսը կտրօնները՝ վրայ նշանակուած բոլոր քաղաքներուն մէջ. պիտի վճարուի մինչեւ 31/13 Օգոստ. 1904, իսկ անկէ վերջը՝ միայն Պոլսոյ մէջ։

12/25 Փետր. 1904 3—6

* * *

Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչութիւնը չերամաբոյծներուն ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ այն ազդեցութեան վրայ զոր այս տարուան մեղմ ձմեռը կրնայ ընել չերամախնձոտիչներ (հուկիթներուն ելեւէջը) մը կը վախցուի, մասնաւորապէս կը յանձարարէ չերամաբոյծներուն կլիմայական այս բացառիկ պայմաններէն առաջ գալիք ցաւալի կորուստներուն առաջքը առնել, մինչեւ ձուելքի եղանակը խնամով պահելով իրենց հաւնտերը՝ չերմաբեռնէ եւ խոնաւութենէ զերծ մասնաւոր տեղերու մէջ։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ

12/25 Փետր. 1904/1319 3 -12

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՀՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՒՊԼԻ)

ՊՈՒԷՍՊԱ ԵՒ ՃԱՖՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԲԵՌԵՐՍԲՈՒՐԳ, 1 մարտ.— Հեռագրական ռուս գործակալութեան Թղթակիցը Լիաօ-Եանկէն այսօրուան Թուականով կը հեռագրէ թէ Ճապոնցիներու գործողութեանց մէջ դադար մը կը տեսնուի։

— Ճապոնները գրուած ըլլալով Իլիաօ-Եանը կ'ամրացնեն այդ տեղը։ Ռուսական զինուորներու ջոկատ մը կը գտնուի Իլիաօ-Եանի մօտերը։

— Զինուցիները իրենց զինուորներուն թիւը կ'աւելցնեն Լիաօ-Հոյի եզերքներուն վրայ։

ԻՐԿՈՒՏՍԿ. — Այս առտու առաջին կռուախումբը անցաւ Պայքալ լիճին սառոյցին վրայէն։ Ներկայ էր ճամբարներու եւ հաղորդակցութեանց նախարար Խիլքով իշխանը։

ԲԱՐԻԶ. — Սէուլէն կը հեռագրեն Հավասի թէ ճապոնական զինուորները, մասնակի ձիւնային հետեւանքով, մեծ դժուարութիւն կը քաշեն պարէնաւորման համար։ Թիֆոյի չատ մը դէպքեր պատահած են։

— Ճապոնները պարապութիւններ եղած են հետեւակներու զօրաթնակ մը ցամաք հանելու՝ Բիկ-Եանկի մօտ նաւահանգիստ մը։

— Թագիոյկն կը հեռագրեն Հավասի թէ անձնական զօրաժին զօրագունդերը եւ ընդհանուր սպայակոյտը չգտնուելու նպատակ են՝ Բարթի արուեստաւոր եղերքը երթալու համար։

ԲԱՐԻԶ.—Ֆրանսայի երեսփ. ժողովը 183ի դէմ 253 ձայնով մերժեց՝ կրօնական մրցանութեանց ուսուցման իրաւունքը ջնջող ծրագիրը։ Լիմանական յանձնաժողովին յղելու առաջարկութիւնը։ Պ. Բռնա դէմ խօսեցաւ այդ յղումին զոր ընդդիմադիր կուսակցութիւնը պահանջած էր։

ՊՈՒԿԲԻՇ.— Հեռագրական ռումանական գործակալութիւնը կ'ըսէ.—«Պահպանողական լրագիրները կը յարուցանէն զրոյցներ տարածել՝ ռումանական բանակին շարժման մէջ դրուելուն նկատմամբ։ Այդ զրոյցները սխալ են։ Եղածը միայն տարեկան նոր զինուորագրութիւնն է, որ փետրուարին կը կատարուի. նաեւ արձակուրդներուն եւն. համար կարգադրութիւն մը։

ԻՍՄԱԻԼԻԱ.— Փետր. 21էն 29 Սուէզի ջրանցքէն անցած նաւերուն թիւն է 114 եւ գոյացած հասոյթը՝ 2,870,000 ֆր.։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՈՆԱԼ)

ԼՈՆՏՈՆ, 1 մարտ.— Տէյլի Թէլեկրաֆ կը ծանուցանէ թէ երկուշաբթի առաւօտ ճապոնական նաւատորմը նորէն ռմբակոծեր է Բորթ-Արթուրը, վնասելով ռուսական երկու յածաւորակներու եւ ընկղմելով Թորփիլանա մը։

ԲԱՐԻԶ.— Ոչ ռուսական եւ ոչ ուրիշ գործակալութիւններ լուր մը չտուին՝ հաստատող Բորթ-Արթուրի ռմբակոծումը, որուն հետեւանքով ռուսական երկու յածաւորակներ վնասուեր են։ Ընդհակառակը ուրիշ հեռագիրներ կ'ըսեն թէ փոթորիկը արգելք կ'ելլայ ճապոնական գործողութիւններուն։

ԼՈՆՏՈՆ.— Հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ ճապոնները գրաւեր են Իքփոեանկ քաղաքը Եալուի վրայ։

— Շանկայէն կը հեռագրեն թէ Զին կը շարունակէ զինուորական վրդովիչ պատրաստութիւններ տեսնել։

ԲԵՌԵՐՍԲՈՒՐԳ.— Ռուսիա որոշեց որ զինուորական որ եւ է թղթակից չընդունուի հետեւելու պատերազմական գործողութեանց, առանց արտաքին գործոց նախարարութեան կողմէ տրուած արտօնութեան մը։

ԲԱՐԻԶ.— Սէուլէն կը հեռագրեն թէ ճապոնական զինուորներուն մէջ թիֆոճարակած է ծանրապէս։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

Սակարանի 15 օրուան հաշուեյարդարումը կատարուելով 61000 ինիթիկ եւ 2810 երկթուղի պակասեալ տրով իւնիֆիէին օրհն. տրուեցաւ եւ երկթուղիին հարն ալ 13¾ անդմ. տրօն։

* * *

Առեւելիք տպուած պանոն Օսմանեան քանսորիսէն 84 դրշ. 28 փր., երկթուղին 110 ու կէս փր. կ'արժէն։

ՓԱԿՈՒՄ 17 Փետրուար

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Օ. Ո.	94	17
Ամէնէն բարձր գին	»	84	21
Ամէնէն վար գին	»	85	02
Բուսէլիի երկաթուղի գոց.	ֆր.	109	50
Ամէնէն բարձր գին	»	109	62
Ամէնէն վար գին	»	107	87

ԲԱՑՈՒՄ 18 Փետրուար

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Ֆ. Ն.	84	18
Բուսէլիի երկաթուղի	ֆր.	109	87
[illegible]		—	—
Թէզի		—	—
Օսմ. Գանգա		—	—
Ցունական պանքա		480	—
Տէրքօզ		252	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	50
Քրամուէլ բաժնեթուղթ		5	80
» ժուիսանս		1	45
» պուրսաթուղթ		480	—
Քարտի Ֆ. Գոլսոյ		502	—
Թրանսվայ		85	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էմիրիսէն Ա		272	—
» » » Բ		268	—
Լ. սվրիսա		55	—
Անատոլիի երկաթուղի բաժնեթուղթ		10	80
« պարտաթուղթ «		516	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լ. Նոտսն 3 ամիս	Ղրշ.	—	—
» » » չէք	»	110	05
Բարիզ » »	ֆր.	22	85
» » » չէք	»	—	—
Պէրլին անտոկոս չէք	մարք	16	63
Վիէննա չէք	ֆիորր.	21	86

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանսնոց	Ղրշ.	87	18
Անգլիական ոսկի	»	110	03
Բոլ էմբէրիալ	»	20	11
Քրիմից	»	51	06
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	08
Մէճիտիէ	»	—	—
Բոսպիլ Ղրիմաղրամ	Օ. Ո.	2	64

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 2 Մարս

Անգլիական Ֆ. Նոսլիտէ		95	63
Միացեալ պարտք	Բ. Գ.	76	—
	Գոց	76	63
Օսմանեան Գանքա		11	63
Ռուսական 1880		—	—
Հելլենական 5 %		29	—
» Մենաբոյ		40	50
Գուլտարական 1888		94	50
Էմիրսէն իւնիֆիէ		102	50
Ֆօնիկիսի		102	—
Թրանսվայ		2	37
Ազատ երկաթուղի		14	—
Փոխանակագիր		25	36¼

ԲԱՐԻԶ, 2 Մարս

Ռոնտ. Ռանթ 3 %		94	80
Միացեալ պարտաթուղթ	Բաց. Ղրշ.	76	90
	գոց. »	77	70
Օսմ. Կայս. Գանքա	ֆր.	529	—
Օսմանիէ	»	—	—
Լ սվէյի երկաթուղի	»	112	—
Օսմ. մարսատան	»	422	—
Օսմ Թէզի	»	382	—
Բրիտանիէ Թիւրք 4 %	»	476	—
Քէտէի Լիոնէ	»	1065	—
Իտալական Ռանթ	»	98	95
Սպանիական արտարին	»	75	90
Թրանսվայ	»	85	—
Զէր Լոնտոնի վրայ	»	25	165
Դ ամագեղ	»	—	—

ՎԻԷՆՆԱ, 2 Մարս

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆր.	240	30
Բուսէլի երկաթուղի	»	116	—
Օսմ. Թէզի	»	—	—

ՊԵՐԼԻՆ, 2 Մարս

Միացեալ պարտաթուղթ	ֆր.	75	10
Բուսէլի սրկաթուղի	»	118	25
Ազատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	101	20
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս	»	20	300

ՊՐԻՍԷԼ, 2 Մարս

Միացեալ պարտք		77	18
Բուսէլի երկաթուղի		113	25

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱԶԴ.— 4 առ դարիւր օսմ. քանսոլիտէ պարտաթուղթի տէրերուն կը ծանուցուի թէ նոյն պարտաթուղթերէն պայմանաժամը 1904 մարտ 1/14ին սարտաղ թիւ 28 կտրօնին, ինչպէս նաեւ փետր. 1/14ի վիճակահանութենէն ամորթի ելողներուն փոխարէնը պիտի վճարուի 1904 մարտ 1/14էն սկսեալ Օսմ. Պանքային կողմէ, Բարիզի, Լոնտոնի եւ Կ. Պոլսոյ մէջ, ինչպէս նաեւ նոյն Պանքային Պերլինի, Ֆրանքֆորթի եւ Ամսթերտամի գործակալութեանց կողմէ։ 1 – 5

Կ. Պոլիս, 24 փետր. 1904

ԱԶԴ.— Օսմ. Կայս. Պանքան մրցման կը դնէ հինգ պաշտօններ. Պոլսոյ կամ գաւառի իր գրասենեակներուն համար։ Քննութեան նիւթերը հետեւեալներն են.—

Առեւտրական եւ վարչական Թղթակցութիւն՝ Ֆրանսերէն կամ Անգլիերէն։

Հաշուելիներուն խօսած կամ գրած լեզուները, եւ մասնաւորապէս Թուրքերէնը։

Տարերք ստորագրութեան, առեւտրական օրէնսգիտութեան եւ առեւտրական աշխարհագրութեան։

Տոկոսի եւ դրամագլխի հաշիւներ. փոխանակագրի գործեր։

Արպիթրաժ, դրամի վրայ գործառնութիւններ, արժէթուղթերու գնում եւ վաճառում։

Մրցման ը դալնալու համար, ընտրաւորութիւնները եւ յանձնարարութիւնները։ Օսմ. Կայս. Պանքան իրեն կը վերապահէ որոշել մրցման ընդունելու բոլոր պայմանները։

Մրցման մասնակցիլ փափաքողները պէտք է բլլան առ նուազն 16 եւ առ առաւելն 30 տարեկան։

Մրցումը պիտի կատարուի յառաջիկայ մարտ ամսոյ միջոցին։ Մրցման ընդունուողներուն

ՅՈԴԱՑԱԻ ԵՒ ՅՈԴԱՏԱՊ

Ա. ՊԱՀՈՎ ԲՈՒԺՈՒՄ

ԿՕՏԻՆԱՅԻ ԸՄՊԵԼԻՈՎ

Պատրաստուած Աւստրիոյ-Հունգարիոյ կայսերական-արքայական համալսարանի տարրաբաններէն

Ռ. ԵՒ Ժ. ԿՕՏԻՆԱՅԻ կողմէ

Ցօդատապային բոլոր հիւանդութիւնները, ինչպէս գլխու ցաւ, ջղացաւութիւն, մէջքի ցաւ, կռնակի ցաւեր եւ ծունկերու ցաւեր արմատական կերպով կը բուժուին ԿՕՏԻՆԱՅԻ դարմանով։

Ամբողջ Թուրքիոյ համար ներկայացուցիչ Տ. Պ. ՏԱՎԻՏՕ եւ Ընկ., Դավաֆեան խան Թիւ 5։

Կը գտնուի նաեւ Վիէնան Դասապետն էֆ.ի դեղի մթերանոցը եւ բոլոր գլխաւոր դեղարանները։

Գաւառները երեք չիրէն պակաս չի ղրկուիր

Գաւառներու համար կը փնտռուին պատուաւոր եւ գործունեայ գործակալներ, խիստ նպաստաւոր պայմաններով։

ՍԱԼԱՄԱՆՏՐ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

Կեդրոնատեղի՝ ԱՄՍԹԷՐՏԱՄ

Դրամագլուխ եւ պահեստ

Ֆր. 7,500,000

Ընկերութիւնը նպաստաւոր պայմաններով եւ սակերով հրդեհի դէմ կ'ապահովագրէ տուներ, մթերանոցներ, գործարաններ, եւն. ինչպէս նաեւ անոնց պարունակութիւնը, Կ. Պոլսոյ եւ ամբողջ Թուրքիոյ մէջ։

Ընկերութեան դրամատունն է Օսմ. Կայս. Պանքան։

Ընդհանուր գործակալ
ՅՕՍԿՕԼՕ ՄԱՆԿՕ ԵՒ ԸՆԿ.
Կալաթա Դարա Մուսքաթա փողոց թիւ 4
33—104

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ձուլ փոխադարձ, հիմնեալ 1845ին

1902 Յունուար 1ին երաշխաւորեալ գոյքը՝ Ֆր. 1,506,000,000.

1901ին ապահովագրեալներուն եղած փոխատուութիւնները՝ Ֆր. 34,000,000։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 600,000ին աւելի ապահովագրեալ ունի, որոնք կը կազմեն Ընկերութիւնը, և որոնց կը պատկանի բոլոր լահերը։ 1901ին ապահովագրելոց վճարուած լահերուն գումարը Ֆր. 17,500,000։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ տիպերական բոլորը մինչեւ հիմա ուրիշ որ և է ընկերութենէ կը յանձնուած ի խնդիրն աւելի ամպագոյն և լահաւոր պայմանագրութիւններն է, յանձնուած օրէն սկսեալ անվնաս է, ազատ զարգացան, համբարդութեան, մահուան տեսակներուն և պատահարի, անձնասպանութեան և մինչեւ իսկ պատերազմի առեն։ Տիպերական բոլորը կ'երաշխաւորի փոխատուութիւններ 3 տարի ապահովագրին վճարել յետոյ, առանց յետաձգ ապահովագրին հաշուի առնելու. այս փոխատուութեանց գումարները դատ դատ նշանակուած են բոլորին մէջ. 30 օր պայմանաժամ իւրաքանչիւր վճարման համար առանց տոկոսի, վճարումները գործադրելէն մինչեւ 5 տարի վերջին չարունակելու առանձնաշնորհումը, յետաձգեալ ապահովագրիները 5 առ 100 տոկոսով հանդերձ վճարելով. մէկ տարեվար ընկնի յետոյ իրաւունք կորուստ չկայ։ Ապահովագրութեան երկարաձգումը, բոլորին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցի մը հետեւանքով որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ եթէ մահ պատահի, ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի ամբողջութեամբ, առանց հաշուի առնելու անվճար մնացած ապահովագրիները։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 4 առ 100 տոկոսաբեր պայմանն ալ ունի, որ աշխարհի մէջ ցարդ գտնուած պայմաններէն ամէնէն աւելի նպաստաւորն է։ Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել։

Տնօրէնութիւն է Թուրքիոյ
Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԴՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Գլխաւոր Գրասենեակ
Ա. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ

Գոլիս։ Հուքիրլի խան
Պոյոճատա փողոց։ Վէքիլիս խան
Գալաթա

CAISSE PATERNELLE

ՔԷՍ ԲԱԴԷՐՆԷԼ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի ԹՈՒՐՔԻԱ 1841ԻՆ

ԿԸ ԴՈՐՄԷ ՖՐԱՆՍ. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱԿԱԿՇՌԻՆ ՏԱԿ

ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ԵՂԱԾ ՎՃԱՐՈՒՄ 300 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.
ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՐՁԱՆԱԳՐԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ 700 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ՖՐ. 85,000,000
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏԻ » 62,750,000

Ուրեմն ընթացիկ ապահովագրութեանց գումարին վրայ պահեստի համեմատութիւնն է 74%, որով ՔԷՍ ԲԱԴԷՐՆԷԼԻ ընծայած երաշխաւորութիւնը վեր ի վեր կը հանդիսանայ ուրիշ ընկերութեանց ցոյց տուած երաշխաւորութենէն։

Ընկերութեան Վարչական Խորհուրդը կազմուած է Ֆրանսայի ամէնէն նշանաւոր դրամատէրներէն, ինչպէս

Մ. ՌԷՆԷ ՊՐԻՍ, Արեւմտեան Ֆրանսայի երկաթուղեաց Ընկերութեան եւ Քէսի Լիոնէի Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ՄԱՐՔԻԶ ՏԷ ՖԼԷՔԻ, Դրանսադլանդիք ընկերութեան Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ԿՈՄՍ ՏԷ ՍԷՆ ԿԻԼՀԷՄ, Նախկին գանձապետ.

Թուրքիոյ Տնօրէն Գ. ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Սթամպուլ, Սուլթան-Համամ, Բասաժ Քաթըրճիօղլը

Ընկերութեան վրայ Տեղեկութիւն առնելու համար դիմել Քէսի Լիոնէի.
ԾԱՆՈԹ. — Շահաւոր դիրք պիտի տուի այն քննիչին որ կարեւոր արդիւնք մը իրագործած ըլլայ անճնապես։

ԱՆՔՈՔ

Հիմնեալ 1858ին

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ ԳՏՆՈՒԱԾ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ
ԱՄԷՆԷՆ ՀԻՆԸ ԵՒ ԱՄԷՆԷՆ ՏԱՐԱԾԵԱԼԸ

Երաշխաւորութիւն գումար Ֆր. 168,000,000 | Վճարեալ գումարներ Ֆր. 277,000,000

Թուրքիոյ եւ Յունաստանի համար ընդհանուր գործակալ
ՍԻԿՍԹՐԻՏ ԱՏԼԷՐ

Սթամպոլ Ապուս Էֆէնտի խան

ԶԷՆԹՈՒՏՍ ԲԱԹԷՆԹ

ԻՆՔՆԻՇԽԻՊԼ ՍՊԷՏՍ

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՑԻ ՆԱԽԿԻՆ ՏՆՕՐԷՆ
ՍԸՐ ԷՏԿԱՐ ՎԻՆՍԸՆԹԻ ՎԿԱՅԱԳԻՐԸ
Ուղղուած Զէյրուս Բաթէնը հնս Լիֆ Ընկերութեան

Պարոններ,

Մեծ հաճոյքով ձեզ կը ծանուցանեմ թէ Օսմ. Կայս. Պանքայի մէջ հաստատած ձեր դրամարկղի սենեակները կատարելապէս գոհ թողուցած են մեզ։ Կրնամ ըսել թէ այն ճարտարութիւնը որով հաստատուած են այդ դրամարկղի սենեակները, համապատասխանած են սեղանաւորական այդքան մեծ հաստատութեան մը պէտքերուն։

ԷՏՈՒԱՐԴ ԷՆՏ ՍԸՆ
Ալայէմճի խան, Գոլիս

Հայթայթիլ Օսմ. Կայս. Պանքայի դրամարկղի սենեակներ կազմակերպող գործակալութիւններ Դալաթիոյ, Գոլոյոյ եւ Բերայի մէջ, մասնաճիւղեր Սքիւպի եւ Մանաստիրի մէջ։

40—52

ԵՈԱԹ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ

ԲԱՐՁՐ. ԿԱՎԼԷՍԻ ԴԻՇԽԱՆԻՆ

Մեքենայի ամէնէն մեծ յանձնարարութիւնը որ եղած ըլլայ կառավարութեան մը, Ընկերութեան մը կամ անհատական Տան մը կողմէ, այն յանձնարարութիւնն է որ Եոաթ Թիբրայթը Բրմբէնիի եղած ու Հնդկաստանի կառավարութեան յանկացուած է։ Երրորդ անգամ ըլլալով, Բրիտանական կառավարութիւնը 150 Մեթրենցի յանձնարարութիւն կուտայ Եոաթ Թիբրայթը Բրմբէնիի, ինչ որ մինչեւ հիմա արուած չէ Բնաւ։ Ասիկա անվիճելիօրէն ցոյց կուտայ թէ

Եոաթ գրելու լաւագոյն մեքենան է.

Արեւելքի համար Գործակալ
ԷՏՈՒԱՐՏՍ ԷՆՏ ՍԸՆ

Գոլիս, Ալալէմճի խան, Մէյտանճրդ փողոց։

40—52

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վենատիկ. Սուլթանին Կայսերական Իրատով
Ռ. կր. կրկ. 2/14 Օգոստ. 1892 Թուականը
(20 Էֆէնտի 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին է Գալիպ Եէնի խան, Գալաթա Գալաթիա

Գլխաւոր Գրասենեակ կը գտնուի Օսմ. Կայսրութեան մայրաքաղաքին մէջ։

Դեր-գործակալ Գոլոյոյ կողմը Գ. Ի. Զաւօխ
Մարբուճճիլար Զաքրիա խան թիւ 21

Ընկերութիւնը գործակալներ կը փնտռէ Թուրքիոյ այն ամէն քաղաքներու համար, որոնք ներկայացուցիչ չունին։

194

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՑՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՑԹԱՑԹԻՉ

SINGER MANUFACTURING ie.

Սինկէրի կարի մեքենաները դուռ առ դուռ ապատ չինուած ըլլալով, իրենց առաւելութեամբ այնքան գնահատուած են, որ այլեւս [illegible] տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարգ 400է աւելի պատուոյ վկայական եւ շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուներուն մէջ։

Բերա (1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց Թիւ 343 եւ 343 կրկին
(2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։
Կալաթա (1. Սինկէր խան Թիւնէլի եւեռ
(2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Գոլիս (1. Սուլթան Համամ Թիւ 2
(2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց Թիւ 13։
Սկիւտար Զարէը պոյը, Թիւ 120։

Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 343 եւ 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզ օղլուի առնը։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ

ԷՐԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԿՈԼԱԴԻՐ

Ընդարձակ Հալի Ի Գալաթա եւ Օտեաթի

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ալպանս	1089	Գոմշ	1497	Կօգ	1011	Մալմ	724	Բօգարիս	186
Ալէքթ	3607	Գօնկս	2906	Գրանտ	1695	Մարքնկս	2273	Սարֆօ	1113
Ամեէլս	1541	Գարսա	895	Հիրս	775	Մարշէլիա	3709	Ֆիրթս	1735
Արիսոգս	2271	Ֆլտոս	4311	Հիսալկս	1581	Մէքսիս	3557	Սիվիլս	1193
Գասանս	1822	Ֆօմնս	937	Հենաս	3720	Մէլս	1057	Ֆէլաս	1200
Գորտոնս	1264	Ֆուրս	2388	Հարդիս	3606	Մանչէսթր	1735	Բասաս	1328
Գրաֆս	1076	Ֆրաս	1713	Հոմֆրէր	595	Մոնթրիալ	2419	Բ. Ռիչարդ	1546
Գրինս	841	Ֆրանսա	604	Իսակս	2354	Նէրս	1033	Բարթս	3827
Գրիֆիս	4431	Լարս	2464	Իսանս	5540	Օհիս	4199	Թէլէտս	1470
Դէլոս	1671	Լիտորատս	1520	Ջիլս	1080	Սանտրիս	4036	Թորբիտս	487
Գալիբոս	1337	Լրազս	1841	Գէլէս	1053	Սիլանտս	1535	Ուրպէնս	2429
Գաուէս	1244	Ֆիտս	954	Քալբին	2367	Քալէրմս	1537	Վասարս	1914
Գազս	1094	Հինլամ	1828	Քօվնս	1700	Քոլ	510	Վոլս	1289
Ջիրակս	2729	Ֆլամինկս	849	Լէս	1053	Բիանքս	2229	Քոլինուրնս	2896
Միսէրս	1831	Ֆրանչիսքս	4552	Լէքսանդս	2272	Բինլամս	1368	Նէտս	1858
Դիմս	2697	Գանիէս	3060	Լիվրպուլս	1643	Բօլլս	1613	Ֆէրս	150
Գոլդրատս	4235	Նիգրանս	1243	Լորէնցս	3191	Բոմէս	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս հասած են։

Գիլս չոգենաւը նաւապետ Սընկ։

Սիսէրս չոգենաւը, նաւապետ Բիլլ։

Ը դհանուր վաճառքով Հալէն հոս կը սպասուին։

Հարեցիս չոգենաւը, նաւապետ Գրիֆիթ, մաս 3։

Գլասգոյ չոգենաւը, նաւապետ Պէլտինկ, մաս 15։

Սիբիս չոգենաւը։ նաւապետ Սիբ սի, մաս 22ին

Դիմել առ գործակատար Ֆ. ՀԱԼԷ ԷՆԴ ՈՒԻԼՍՈՆ

Թիւ 22 [illegible]

COMP[illegible] [illegible]USSE

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՓԵՆԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Նաւարկութեան հերթերեկոյթիւններ

Յուլիս

Գշ. 17/1 Սեվաստոպոլ ժամը 10ին առտու։ Տարտանել, Միտիլլի, Իզմիր, Փիրէ, Թարապլուս-Շամ, Գէրուզ, Նաֆֆ, Բոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին իրիկուն։

Եշ. 19/3 Օտէսա ժամը 10ին առտու։

Երբ. 21/5 Մէրսինլիս, Իզմիր, Փիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին առտուն։ Օտեսա ժամը 2ին իրիկուն։

ՇՈՓԵՆԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՍԷՅԻ ԵՒ ՀԱԼԵՊԻ
Ն. ԹԱԳԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Ա. կարգ Բարիզի համար 200 ֆր.
» » Մարսիլիոյ » 160 »
Բ. » Բարիզ » 150 »
» » Մարսիլիա » 120 »

Ցանկը ուղղեալ Բարիզ համար.
Առաջին կարգ 245 ֆրանք. Բ. կարգ 175 ֆրանք Ցեղակցութեանց համար [illegible] Գրասենեակին Թոփ Հանէ Քարտէ [illegible] 516 Բ. ԲՐՕՆԻԼ

ՔԻՆԱՐԴ CUNARD

ՀԷՆԿ ՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՓԵՆԱՅԻՆ

Որ ամիսը երեւ ամգամ կը բանին Լիվրբուլի եւ Արեւելեան միջեւ.

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Իվէրնիա	19900	Սիլվանիա	5598
Սարտինիա	18900	Քանատիէրա	6641
Լուքանիա	12950	Վէլլա	3229
[illegible]	12950	Բալտիա	2945
[illegible]	8845	Թրիպա	2936
[illegible]	8128	Սիբրիա	2935
[illegible]	8120	Սամարիա	2859
Սէրվիա	7392	Ալէքսա	2181
Ուրանիա	7269	Շէրպուրգ	16 1

[illegible] ՈՒԻ և ՅԻՍԷՐ
Jely et Seager
Գլխաւոր գործակալներ [illegible] 5, 6, 7, 8 Գալաթա [illegible] Բ. [illegible] Գալաթա. 256

ՄՈՍ

ՇՈՓԵՆԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի Գոլոյոյ Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող հոգենաւք.

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Սամսէգ	3000	Թիպս	2500
Նագիս	3000	Նէրգիս	2400
Թէլպրը	3000	Ճաղրիա	2350
Գանորուս	3000	Բէրա	2250
Ֆորս	3000	Մէնիրա	2000
Ֆոմանկի	3000	Գասբրնի	1500
Գորտոնիս	2500	Կիլէա	1500

Դիմել [illegible] Ֆ. ՈՒԻԹՄԻ և ԸՆԿ.
Ռիքիթ խան
ՀԱՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

191 31 Ճէյմս Կագրիգ Լիվրբուլ

Պատասխան ՉԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵՆ.

''ԱՐԵՒԵԼՔ,,Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (8)

ԲԻԷՐ ՏԸ ՔՈՒՐՍԷԼ

ԲԱՐԻԶԻ ԳՈՐԾԱԿՈՐՈՒՀԻՆԵՐԸ

ՄԵԾ ՈՒ ԱՆՏԻՊ ՎԷՊ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Գ.

ԳԻՐԳԻ ՄԸ ԹԵՐԹԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Ուրիշ ամիսներ անցած էին քիչ մը վերը պատմուած տեսարանէն ի վեր։

Մեծ բաղմութիւն խնուած էր Վարէն փողոցը գտնուող Ռուվրէյ դուքին բնակարանին մէջ, ուր ընդունելութիւն կար։ Կ'ըսէին թէ, տանտէրը, նոր կազմուած դաշինքին մէջ արտաքին գործոց նախարար անուանուած էր, ու իր բոլոր բարեկամները—նոյն իսկ իր պարզ ծանօթները՝ փափագող անոր բարեացակամութիւնը մշակելու—կուգային շնորհաւորել զինքը։

Տիրող ուժգնութեան մէջ, երկու ծառաներ, պատուոյ օրուան մուտքին վրայ, կը շարունակէին ներկայացնել հիւրերը, աղմկալից ձայնով մը։

Անոնցմէ մէկը սա անունները արտասանեց.

—Տէր եւ տիկին Լանժվիլ։

Այն խումբին մէջ, ուր կը խօսէր Բլոթիլտ տը Ռուվրէյ, սարսուռ մը ղգաց եւ իսկոյն զսպեց զայն։

Իր ամուսնոյն քով դնաց, որ Նոր եկողներուն շնորհաւորութիւնները կ'ընդունէր։

—Կը բաւէ, կը բաւէ, սիրելի Ֆիլիբս, ընդմիջեց Բիէր տը Ռուվրէյ դուքսը սիրալիր չեշտով մը։ Մնաց որ, ես պատրաստ եմ մեծարանքի խօսքեր ուղղելու ձեզի... պաշտօնը կ'անցնի, բայց երջանկութիւնը կը մնայ։

—Ճշմարիտ է, ըսաւ տիկին տը Ռուվրէյ ամբիսի ձայնով մը, ուր, հակառակ ինքզինքը զսպելուն, թեթեւ խռովք մը կը նշմարուէր... Դժբախտաբար չկրցինք ներկայ գտնուիլ ձեր ամուսնութեան, որովհետեւ այդ միջոցին կը ճամբորդէինք Պաղեստին եւ Փոքր-Ասիա...

—Եթէ դուն ներկայ չէիր, գէթ նուէրդ հոն էր, ըսաւ գեղանի տիկին տը Լանժվիլ ակնածօրէն... Տես այդ նուէրդ մեծ հաճոյք պատճառած է ինձի, շարունակեց մանկամարդ կինը, սեւ մարգրիտներով ընդելուզուած հիանալի ապարանջանը ցոյց տալով, որ իր աջ դաստակը կը զարդարէր։ Ամէն ատեն կը կրեմ այս ապարանջանը... Միայն կը մեղադրեմ որ ինձի համար այդքան սուղ գոհարեղէն մը ձեռք բերած ես...

—Ջղի պէս բարեկամուհիի մը համար, սիրելի տիկին, կարելի չէ բաւական գեղեցիկ առարկայ մը գտնել... Մինթ մանկութեան ընկերը չէ՞ք իմ սիրելի Բլոթիլտս... Հէ՛, ո՞վ պիտի կը նայ գուշակել թէ այդ չքնաղ Սիտոնի Պուրկէյոլը, այդ հոգածու պատուակալ օրիորդը, որ այնքան խնամքով կը յարդարէր իմ կնոջս քօղը, երկու տարի յետոյ պիտի կրէր իմ ամէնէն աւելի սիրած մարդուս անունը։

—Բիչ մը առաջ ճամբորդութեանց վրայ կը խօսէիք, յարեց Սիտոնի... Աւաղ կանոնց արդիւնքը... Մարդ ամէն ինչ կը գտնէ մեծ ճամբաներու վրայ... Նոյն իսկ ամուսին մը։ Ինչպէս գիտէք, այդպիսի տեղ մը հանդիպեցայ իմ ամուսնոյս...

—Այո՛, ըսաւ Բլոթիլտ... Մեզի գրած էիր այդ պարագան...

—Ներեցէք պահ մը ձեր քովէն հեռանալուս համար, որովհետեւ նախարարապետը դիս փնտռելու վրայ է, ըսաւ Պ. տը Ռուվրէյ խոնարհութիւն մը ընելով... Ինձի հետ եկէք, սիրելի Ֆիլիբս, որպէս զի անոր ներկայացնեմ ձեզ. իմ տեսակցութենէս յետոյ ձեզի համար տեսակցութիւն մը պիտի խնդրեմ։

—Ինձի համա՞ր ալ, կրկնեց Լանժվիլ ապշած։ Ձեր տրամադրութեան տակ իր դանուիմ։

Երկու այրերը հեռացան։

Բլոթիլտ ու Սիտոնի առանձին մնացին։

—Որքա՜ն աղուոր է այս հին ընկերոջը, յայտարարեց Սիտոնի համոզումով, հին նկարիչներու պատկերներուն առջեւ հիացում զգալով... Ա՜հ, հակառակ այսօրուան հաւաքածոյ պարտասողներու կողմէ առաջարկուած սուղ գիներուն, երբեք չպիտի կրնանք դարերէ ի վեր հոս կուտակուած գանձերուն համարժէքը գտնել... Առանձնաշնորհում մը ալ՝ որուն տէրն ես եւ որ ուրիշներու չէ վիճակուած...

Երկու բարեկամները հասած էին ընդարձակ մատենադարան մը, որոնց պատերը ծածկուած Լուի ԺԵ. ի օճով քնարկան կողնեփայտէ զարդականերով, վայելչութեան ու ճաշակի ճշմարիտ հրաշակերտ մը կը ձեւացնէին։

—Օ՜հ, ալխատութիւն հիանալի սենեակ մը, գոչեց Սիտոնի ... ու խորհիլ թէ այսուհետեւ հոս է որ պիտի ամրապնդուի Ն. Բրպայի խաղաղութիւնը։

Դրասեղանին մօտեցած էր մանկամարդ կինը, Լուի ԺԵ. ի ժամանակէն հիանալի կամ մը, որ վառարանին առջեւ կը բարձրանար։ Ու խոնարհ, գիրք մը առած էր անկէ, որուն կողնեփայտեր կողքը, քիչ մը գունատած, լանջի գործածուած ըլլալը կը յայտնէր։

Գրքին առաջին էջը բացաւ։

—Միշել Մոնթիճելիի փորձերը ... կարդաց Սիտոնի կէս մը ծաղրական ձայնով։

Ի՜սասուններու գիրքն է կարծես։

—Ամենայն սիրական գործն է, պատասխանեց կրկին տը Ռուվրէյ... իր անարի գիրքը... Ամէն իրիկուն պառկելէ առաջ, մէկ էջ մը կը կարդայ անկէ։

—Կանանքի մէջ մարդ քիչ մը փիլիսոփայութեան պէտք ունի միշտ, յարեց Սիտոնի...։ Մեր բոլոր ուրախութեանց մէջեղ, մէկ բան կը պակսի թէ՛ ինձի եւ թէ քեզի... Այո՛, սիրելիս, նոյն իսկ քեզի, որ մանկանացուներուն մէջէն ամէնէն բարեբախտն ես։

Բլոթիլտ նեղութեան շարժում մը զգաց։

Աչքերը յառած դքսուհիին վրայ, տիկին տը Լանժվիլ երկար հառաչ մը արձակեց։

—Զաւակ մը կը պակսի մեզի...

Բլոթիլտի դէմքը, որ քանի մը վայրկենէ ի վեր տժգունած էր, ա՛լ աւելի գունատեցաւ։

Ծառայի մը մուտքը ընդհատեց կոմսուհիին խօսքը։

—Ներողութիւն կը խնդրեմ, զիս կ'ուզեն, կարծեմ, ըսաւ դքսուհին։

Տիկին տը Ռուվրէյ մօտեցաւ ծառային, եւ հեռացած ատեն չկրցաւ տեսնել այն անբացատրելի նայուածքը, որ արտայայտութիւնը փոխելով իսկոյն, իր վրայ կը ձգէր մենաստանի բարեկամուհին։

Նոյն անողոք եւ վայրագ տեսակետեմբ լեցուած նայուածքն էր որ Սիտոնի Պուրկէյոլի կատաղի աչքերուն մէջ փայլած էր երկու տարի առաջ, այն պահուն երբ եպիսկոպոսը կուտայ ամուսնական օրհնութիւնը, Սէն-Թոմա-մ'Աքէնի սեղանին առջեւ, Բլոթիլտի եւ Ռուվրէյ դուքսին ամուսնութեան առթիւ։

Մինչեւ այն ատեն, առանց աչքէ կորսնցնելու իր բարեկամուհին, տիկին տը Լանժվիլ, զրասեղանին առջեւ կեցած, ճարտարութեամբ կը բանար Մանթիլեի հատորը, եւ նշան եղած տեղը, էջերուն մէջ կը սահեցնէր փոքր թուղթ մը, զոր քիչ մը առաջ գաղտագողի հանած էր գրպանէն։

Երբ Բլոթիլտ վերադարձաւ, տիկին տը Լանժվիլ, սենեակին միւս ծայրը, կը թուէր դիտել Լարժիլիերի կողմէ գծուած մարդու հիանալի պատկեր մը։

—Կ'ուզեմ հրաւիրեմ ձեզի դքսի դարձնել քեզ, յարեց Սիտոնի քծնող ձայնով մը։ Զիս պիտի մեղադրեն, աւելի երկար ատեն քեզ վար դրած ըլլալուս համար... բայց երջանիկ կը զգամ ինքզինքս, որովհետեւ անգամ մը եւս յայտնեցի սրտիս բովանդակ ազատասանքը։

(Շարունակելի)